

■ 29 Temmuz
2016 Cuma
■ Sayı: 42
■ 3 TL

HAFTALIK
SİYASİ DERGİ

BOYUN EGME

Ne bekliyordunuz ve biz buradayız

Dinci, Amerikancı, piyasacı... Bunların geçer akçe olduğu bir oyunun kurallarına da sonuçlarına da uymak zorunda değiliz. Uymayacağız. Bu düzenle ilişkimizde iflah olmayız, ölçüsüz bir nefretle yatıp kalkarız.

KOMÜNİST PARTİ'YE KATILIN

MASKELİ BALOYU BİTİRİN

BİNBİR SURAT
EMPERYALİZM

BİNBİR SURAT GERİCİLİK

NEYİ NORMALLEŞTİRİYORSUNUZ? | BARIŞ TERKOĞLU CEMAAT'İ ANLATTI | TURİZM İŞÇİSİNİN KRİZİNİ SORAN VAR MI? | DÜNYA KOMÜNİSTLERİ DARBEGE BAKIYOR | PEKİ SURİYE NE OLACAK?

DÜZENİN DÜZENİ BOZULDU

AKP'den çok önce başlayan operasyonların sonucunda bu ülkede yerleşiklik kazanan "istikrar manyaklığı"nın başımıza bela olacağını söyledik durduk.

Sovyet sosyalizminin yıkıldığı, sosyalizmin itibarsızlaştırılarak, insanlığın bir umudu olmaktan çıkarıldığı 90'lı yıllarda arka arkaya gelen "kriz" anları düzen güçleri tarafından iyi kullanıldı.

5 Nisan kararları ile işaretlenen mali kriz, Susurluk kazasını izleyen çalkantının 2001 krizi ile bağlanması, insanların yaşamına damga vuran kronik belirsizlik ve kesintili çöküşler "istikrara vurgun" bir ülke yaratmak için değerlendirildi. AKP gericiliği gemiyi emperyalizme bağlayarak, yoksulluğu ve sömürüyü bir istikrara kavuşturarak buradan çıktı. Öyle ki komşu ülke Suriye'de yaratılan kan gölünün gölgesi ülkemizde patlayan bombalara düşerken bile "aman bir tatsızlık çıkmasın" diyerek oy kullanan bir halk olduk. "İstikrar bozulmasın" diyerek AKP'ye oy verenleri günah keçisi yapmayalım: Berkin Elvan'ın yüzbinlerce insanı yürüten cenazesinden sonra bile "aman seçimlerden önce bir tatsızlık çıkmasın" diyenler, düzenin her fırsatta susturduğu devrimcileri tatabavcılık suçlamasıyla susturanlar bizim ilerici insanlarımızdı.

Halk olmayınca ülke yönetmek kolay oluyor! Böyle bir ülke ancak hayallerde olabileceği için halkı uyutulan bir ülke ile çözüm arıyor egemenler. Türkiye, halkın hiçbir zaman mutlak sessizliğe gömülmediği bir ülkedir. Irak işgali sırasında ortaya çıkan toplumsal hareketlilik, gericiliğin durduramadığı, yaftalayıp köşeye itemediği ilerici çıkışlar, sonunda 2013 Haziranı'na kadar uzanan tepkiler... Halk hiç durulmadı. Ama kabul etmek gerekir ki, kendi umudunu yaratamadığı, kendi düzeni için sokağa dökülemediği ölçüde halk, yönetenler için esas dert olmaktan kolaylıkla çıkabiliyordu. Ve bunun sağlandığı, halkın köşesine itildiği koşullarda bile düzen, düzen tutturamadı.

Emperyalizmin bir türlü makul bir sınıra çekilmeyen, imkânsız oldurmaya çalışan istek ve dayatmaları (ki başka türüsü emperyalizmin sonunu hazırlar) egemen güçler ve devletli odaklar arasındaki çıkar çatışmaları... Kendi aralarındaki itişme ve didişmeler, düzenin düzenini bozdu.

Bir yere kadar.

Kendi iç dengeleri ve zıtlaşmalarını yönetilemez hale getiren yine de halk faktörüdür. Yönetenlerin yönetebilmek için daha fazla dine sarıldıkları bir düzen, tam bu nedenle yönetme krizleri yaşamış, burada gericiliğin karşısında çıkan halk "yeni yönetim"i kilitlemiştir.

Bu da bir yere kadar.

"Komünistler ve devrimciler devleti yıkmak istiyor" diyenler, kendi başlarına dağılmış bir devlet yarattı ama düzeni toplamak, dağılmayı durdurmak için harekete geçmeleri, bu konuda yeni bir uzlaşma yakalamaları o kadar da zor değildir.

Düzen güçlerinin işini kolaylaştıracak olan da halkın örgütsüzlüğü ve yeni tezgâhlarda kolaylıkla uyutulabilmesini sağlayan soldaki siyasal etkisizliktir. Bu etkisizlik, solun da bizzat düzenin iç düzenlemelerinde figüranlık üstlenmesine neden olabilmektedir. Bu tabloyu kabullenen, "biz de çok maraza çıkarmayalım devlet kendine gelsin" diyecek olan bir muhalefet bloğu elbette vardır. Hatta emekçi halkımızın çok büyük bir kısmı bu yaklaşımı kolaylıkla benimseyecektir.

Hatırlatmamız gereken düzenin yeniden sağlanmasının sadece artık sürdürülemez hale gelen savaş politikalarının yenilenmesi, emperyalizmin ve gericiliğin açık ve örtülü baskı mekanizmalarının tazelenmesi anlamına geleceğidir.

Düzenin düzeni bozulduysa, halk için çıkış yeni bir düzendir.

Düzenin yeniden rayına girmesi ise halk için bir kurtuluş değil bir felakettir.

 KOMÜNİST PARTİ

HEPİNİZ ORADAYDINIZ
VE ORADA
OLMAYA DEVAM
EDİYORSUNUZ

Normal olmayanın normalleştirilmesi

15 Temmuz'daki darbe girişiminin ardından çok şey söylendi: Devletin önemli kurum ve kuruluşlarının dinci bir çete tarafından ele geçirildiği, bunların kendi amaçları doğrultusunda hareket ettiği, bu çete-örgüt mensuplarının talimatları devletin hiyerarşik yapısından değil, Türkiye'de bile yaşamayan gerici bir imamdan aldığı... Darbe kalkışmasının da bu amaçlar uyarınca planlandığı ve uygulandığı her gün defalarca dile getiriliyor. Hal böyle olunca ortada partiler üstü bir sorun olduğu bu yüzden de ideolojik taraflaşmaların bir kenara bırakılması, devletin varlığını tehlikeye sokan bu yapıya karşı birlikte mücadele edilmesi gerektiği ilan ediliyor. Ne kadar ilginç değil mi? Bunca yıl iktidarın ortaklık yaptığı dinci bir yapılanmanın başımıza açtığı dertlerden sağcı-solcusu-İslamcısı hep aynı derecede sorumlu hissedecek kendisini!

İktidar ve muhalefetin kendi cephelelerinden çeşitli nedenlerle şimdilik bu konuda mutabık olduklarını, birbirlerini zora düşürecek söylemlerden kaçındıklarını da görüyoruz.

"İyi de bu dinci örgütü devletin tüm kademelerine kim yerleştirdi" sorusuya geçiştiriliyor, ya da "kandırıldık" gibi gayri ciddi bir yanıt veriliyor. Hem bu yapıyı ülkenin başına musallat olmuş en tehlikeli terör örgütü diye tarif edeceksiniz, cenaze namazını kılmayacak, "hainler mezarlığı" adı altında ölüleriyle bile uğraşacak kadar kinleneceksiniz, sonra da kandırıldık diyerek sorumluluktan kurtulacaksınız. Olacak şey mi, burada bir ciddiyet var mı, kandırılmak, üstelik devletin varlığını tehlikeye atacak bir soruna yol açacak şekilde kandırılmak, hukuki yaptırımdan kurtarabilir mi bu durumun sorumlularını? "Senin artık bu ülkeyi yönetme ehliyetin yok" denmeyecek, bu çetenin bugüne kadar ekmeğini yiyen iktidarın meşruluğu hiç sorgulanmayacak mı? Hatırlayalım, yolsuzluk sürecine kadar Türkiye siyaseti Gülen Cemaati'nin operasyonlarıyla şekillendi ve bu operasyonlar AKP'nin iktidarını sağlamlaştırmak, muhalefeti tasfiye etmek için kullanıldı.

Başta CHP geliyor. MHP ve HDP için de durum farklı değil: Kimsenin meşruiyet tartışması açma, onların hesabını sorma gibi bir niyeti yok. Hatta Demirtaş cephesinden bu tabloya itiraz Saray'a çağrılmaması ile ilgili oluyor.

Darbe öncesine kadar en azından lafzi düzeyde Erdoğan'a muhalefet edenlerin bir kısmı koşarak Saray'a gidiyor, sarayın teveccühüne mazhar olamayanlar da gönül koyuyorlar. Yanlış

**KAFANIZ MI
KARIŞTI? HER
BİRİ AYRI YÖNE
BAKAN VE HEPSİ
DE ÇOK İKNA
EDİCİ GÖRÜNEN
YARGILAR
ARASINDA
PUSULANIZI MI
KAYBETTİNİZ?
'TÜM BU
ACAYİPLİKLER
SON BULSUN,
GERÇEKTEN
BU ÜLKE BİR
NORMALLEŞSİN'
DİYE Mİ DÜŞÜNÜ-
YORSUNUZ?
REZALETTE ZERRE
PAYI OLMAYAN,
KOMÜNİSTLERE
BAKACAKSINIZ.
REZİLLİĞİN
NORMALLEŞ-
MESİNE İZİN
VERMEYECEKSİNİZ.**

anlaşılmasın, darbeden Erdoğan kazançlı çıktı falan demeye çalışmıyoruz ya da muhalefetin düzeni koruyucu rolünü gözardı ederek bir beklenti içine de girmiş değiliz. Herkes tam da beklendiği gibi rolünü oynuyor. Elbette Saray'a gidecekler, beraberce anayasa yapmaya çalışacaklar. Şimdi başta AKP olmak üzere hepsi birbirine muhtaç ve yeni dönemin yeni kurallarına göre hareket ediyorlar.

İyi de biz bunu çekmeye mecbur muyuz, Türkiye halkı bu kadar acılar yaşamışken aynı tuzağa bir kez daha düşmeye mahkûm mu?

Bu tabloyu ortaya çıkaran nedenlerin hiçbirini tartışmadan, ülkedeki gerici örgütlenmelerin üzerine gitmeden, başta Gülen Cemaati olmak üzere bu örgütlenmelerin emperyalizm ile bağlarını ortaya koymadan, tarihin en büyük özelleştirme hamleleriyle ülkenin bütün değerlerini yutarken iktidara tam destek veren patronların rolünü sorgulamadan başımıza gelen sorunların nedenlerini anlamak ve çözmek mümkün mü?

Bir kere, kendi deyişleriyle bu kadar büyük yanlışlara düşmüş bir iktidarın ülkeyi yönetme ehliyeti olmadığını açıkça söylemek gerekiyor. Ve bunun üzerine şunu eklemek: Ülkenin içine düştüğü felaketten sol hiçbir şekilde sorumlu değildir. Aksine sağcılık ve hatta İslamcılığın kazandığı mevziler, bunların devleti ele geçirmesi nedeniyle ülke felaketin eşiğine gelmiştir. Bunu bile tartışmadan neyin düzeltileceğini sanıyoruz.

Herkes darbeye odaklanmış durumda, elbette ortada çok ciddi ve de vahşice yapılmış bir kalkışma var. İyi de bu olmasa suçsuz muydu yani cemaat denilen

örgüt: Dini bir öğretiyi etrafında biraraya gelerek ülkede ileri olan ne varsa yıkmak, değiştirmek adına örgütlenen bu yapılar Gülen cemaati ile mi sınırlı ülkede... Diğerlerinin üstüne gitmek, tasfiye etmek için bir gün onların da darbe yapacak kadar güçlenmesi mi bekleniyor! AKP milletvekillerinin kaç bir cemaate üye, bunun bir yanıtı verilebiliyor mu? Ya da diğer partilerin bu örgüt ile doğrudan ya da dolaylı nasıl ilişkiler içine girdiği masaya gelecek mi?

Şimdi normalleşme zamanı deniyor. İsteniyor ki gerçek sorunların hiçbiri tartışılmasın, sorunlar görmezden gelinsin, zaten tüm bu yaşananların sorumlusu olanlarla bu çark dönmeye devam etsin.

Türkiye, yıkımın eşiğine gelmiş bir ülke, bunu artık kendileri de kabul ediyor. Eğer buna gerçekten inanılıyorsa, sorunların da öyle kolay yoldan çözümünün olmadığını herkesin bilmesi lazım.

Bunca yıldır yaşadıklarımız bir hayal değildi. Şimdi bize hadi unutun bunları baştan başlıyoruz deniyor. Ortaya çıkan mutabakat tablosuna bakınca darbenin başarısız olduğu değerlendirilmesini belki de yeniden düşünmek gerekiyor.

Eğer hayatımız boyunca bu kısır dönemde yaşamak istemiyorsak, memleketin bu hale getirilmesinde tek suçu bunu engelleyememiş olmak, engelleyecek kadar güçlenememiş olmak olan komünistlere kulak kabartma zamanıdır. Diğer seçenek çok da uzak olması beklenmeyen bir sonraki felakete kadar kendimizi kandırmak ve belki de bundan çok daha kötüleriyle karşılaşmak olacak.

■ Volkan Algan

DARBENİN ABD SEÇİMLERİ, RUSYA, SURİYE PENCERESİ

Peki Suriye ne olacak?

ABD'NİN BÖLGE POLİTİKALARI VE BU BÜYÜK EMPERYALİST GÜÇ İÇİNDEKİ FARKLI ODAKLARIN BU KONUDAKİ FARKLILAŞAN EĞİMLERİ, SURİYE'NİN GELECEĞİ... BUNLAR HAKKINDA DOĞRU VE GEREKTİĞİ ÖLÇÜDE KESİNLİK TAŞIYAN BİR FİKRE SAHİP OLMADAN TÜRKİYE SİYASETİ ANLAŞILABİLİR Mİ?

Darbe girişimi sonrası Türkiye'nin Suriye'de nasıl bir rota izleyeceği merak konusu. Türkiye'nin yakın gelecekte dağılmış devlet aygıtı ve ordusunu toparlamak, aynı zamanda uluslararası ortamda Rusya'ya tutunabilmek için Suriye'den bir miktar geri duracağı aşikâr. Ancak uzun vadeli strateji Erdoğan'ın NATO ile yeniden kuracağı ilişkilerin seyrine bağlı.

Türkiye'deki darbe girişiminden sadece dört gün önce ABD yönetiminin gayri resmi sözcüsü sayılabilecek Washington Post gazetesinde "ilginç" bir habere yer verildi. "İkili oynama mı? Türkiye, IŞİD'le savaşa bile, diğer aşırılıkçılara sığınma veriyor" başlıklı haberde, ABD'nin uzun bir süredir peşinde olduğu El Kaide'nin önde gelen üyelerinden Mısırlı Rifai Ahmed Taha'nın 2013'te Mısır'da Müslüman Kardeşler iktidarının devrilmesiyle Türkiye'ye sığındığı ve 2015 Nisanı'nda Suriye'ye geçtiği sırada ABD'nin insansız hava aracıyla düzenlediği saldırıda öldüğü belirtiliyordu.

EL KAİDE'NİN YENİDEN KEŞFİ

Rifai'nin ölümü aslında sır değildi. Suikastten sadece 2 gün sonra Katar televizyonu El Cezire, Rifai'nin ölümünü tüm detaylarıyla haberleştirmişti. Dolayısıyla haberi "ilginç" kulan nokta, Washington Post'un bu "ikili oynamayı" neden dört ay sonra keşfettiği idi. Dahası Türkiye ile El Kaide ağının Suriye'deki dirsek teması için daha öncesinden de fazlasıyla çarpıcı örnekler bulunuyor. Örneğin, ABD'nin Suudi Arabistan üzerinden bin 800 TOW Tanksavar silah sağladığı, El Kaide'nin Suriye kolu Nusra Cephesi liderliğindeki, 2015 yılının Mart ve Haziran ayları arasındaki dönemi kapsayan "İdlib'in özgürleştirilmesi" operasyonunda Suriye ordusu Mısır'daki darbeye kadar Müslüman Kardeşler içinde yer alan ancak darbe sonrası Türkiye'ye gelerek Suriye'ye geçen üst düzey El Kaidecilerden Ebu Hafs el-Mısri ve Ebu Bara el-Mısri gibi iki üst düzey El Kaide liderini öldürmüştü. Üstelik Ebu Hafs el-Mısri, Afganistan'da El Kaide'yi kuran 15 kişilik ilk çekirdeğin içinde yer alan, son derece önemli ve küresel cihat ağı içinde 'saygın' bir isimdi. Her iki lider ilginç bir biçimde Nusra Cephesi'nin değil, El Kaide emiri Eyman ez-Zevahiri'nin Şam temsilcisi Ebu Halid es-Su-

ri'nin kurduğu ve sahada "Türkiye'nin gözdesi" olarak bilinen Ahrar'uş Şam'ın saflarındaydılar. Ölmelerinden iki ay sonra, Temmuz ayında Ahrar'uş Şam'ın batılı ülkelere "ılımlı" olduğunu ispatlamak için yazdığı yazıya da sayfalarını açan Washington Post olmuştur.

Washington Post'un Ahmed Taha hakkındaki haberi bir işaret fişeği oldu. Hemen ardından ABD basınında Nusra Cephesi'nin dünyadaki en büyük El Kaide örgütlenmesi olduğu ve batıya her an saldırmaya başladığı gibi makaleler arkaya çıkmaya başladı. Washington Post'tan David Ignatius, ABD'li yetkililerin, Nusra Cephesi'nin batı için daha uzun vadeli bir tehdit yaratabileceğini düşündüklerini yazarken, başından beri Suriye'deki cihatçıları "ılımlı" göstermek için çabalayan Institute of Studies of War adlı ABD'li think-tank Nusra Cephesi'nin emirlik ilan etmeye hazırladığını öne süren bir rapor yayınladı. Bu açıklamalarla eşzamanlı olarak Türkiye ile birlikte Suriye'de Esad yönetimine karşı en katı tutumu sergileyen NATO üyesi olan Fransa'nın "Nusra Cephesi de hedef alınmalı" açıklaması geldi. 13 Temmuz'da ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, daha önce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde bizzat ABD'nin terör örgütleri listesine alınmasına itiraz ettiği Ahrar'uş Şam ve İslam Ordusu'nu IŞİD ve Nusra Cephesi'nin alt kolları olarak adlandırdı. 17 Temmuz'da Rusya ve ABD, Suriye'de Nusra Cephesi'nin de ortaklaşa hedef alınması konusunda el sıkıştı.

ABD'NİN SAHA TEMİZLİĞİ

Gerçekte Nusra Cephesi hiçbir zaman batıya saldırmakla ilgilenmediği gibi, Esad'ın devrilmesine kadar emirlik ilan etmek gibi bir girişimde bulunmayacağı belli ediyordu. Peki gerçekte Nusra Cephesi neden hedefe oturtuldu? Ve neden ABD, 23 Mayıs'ta Rusya'nın "Nusra Cephesi'ni birlikte vuralım" teklifini reddettikten bir ay sonra bu kez Moskova'nın kapısını "ortak operasyon" için çaldı?

Bu konuda ortaya atılan tezlerden biri 16 Haziran'da meydana gelen bir olaya dayanıyor. Wall Street Journal'in iddiasına göre, o gün ABD ve İngiltere'nin Suriye'nin güneyindeki bir ortak operasyon üssü Rus uçakları tarafından bombalandı. Üstelik İngiliz özel kuvvet-

leri buradan çıktuktan hemen sonra... Rusya, bu olaydan ABD'yi sorumlu tutmuştu. Moskova yönetimine göre kampanı vurulmasının sebebi, bu konuda ABD ve İngiltere'nin kendilerini buldukları üsler konusunda bilgilendirmeyi reddetmesiydi. Felaketin eşliğinden dönülmesi ABD'yi bu konuda adım atmaya zorladı.

Bir diğer iddia ise ABD'nin bir çeşit saha temizliği yaptığıyla ilgili. Öncelikle şunu hatırlatalım: ABD hala Suriye'de Devlet Başkanı Beşar Esad'ın görevi bırakmasında ısrar ediyor. Ancak bu Başkan Barack Obama'nın engellediği doğrudan müdahale dışında pek gerçekçi bir ısrar değil. Obama'yı bugüne kadar doğrudan müdahale fikrinden vazgeçiren nedenlerden biri Esad'ın yerine kimin geleceği konusu oldu. Doğrudan müdahale planları hiçbir zaman ABD'nin kozlarından biri olmaktan çıkmadı. ABD'nin bir diğer çekincesiyse, uluslararası kamuoyunda Suriye konusunda yalnız kalmasıydı. Özellikle NATO'nun Suriye konusunda aktif bir görev almasını isteyen ABD, bu konuda Avrupalı müttefiklerinin itirazlarıyla ve isteksizliğiyle başa çıkmanın yollarını arıyor. NATO'nun 10 Temmuz'daki Varşova zirvesinde, bu isteksizlik açıkça konuşuldu. Avrupalı ülkeler, bir cihatçı

TÜRKİYE ABD'NİN BELİRSİZLİKLERLE

DOLU YAKIN
GELECEKTE,
KOZLARINI
ARTIRMAK
İÇİN SURİYE
SAHASINDA
YAPMAK
İSTEDİĞİ SAHA
TEMİZLİĞİNİN
ÖNÜNDEKİ
EN BÜYÜK
ENGELLERDEN
BİRİ(YDİ).

cennetine dönüşen Suriye'nin kendileri açısından büyük bir istikrarsızlık riski barındırdığında ısrar ederken, ABD'nin Rusya'ya Suriye'de meydan okuma girişimlerine gereken desteği vermekte gönülsüz olduklarını da ortaya koydular.

ABD, sahada daha kontrol edilebilir unsurları güçlendirmeyi hesaplıyor. Bu noktada Nusra Cephesi'nin Suriye sahasındaki "silahlı muhalefetin" omurgasını oluşturduğu ve bu omurga kırıldığında sahada Esad'ın elinin güçleneceği iddiası, oldukça gerçekçi olmakla birlikte ihtimallerden sadece biri. Cihatçı gruplardan birini vurmak, sahadaki cihatçıların yok olması anlamına gelmiyor. Nitekim, hedefteki örgütün üst düzey komuta kademesine yönelik hassas operasyonlar, bu gruptaki cihatçıların "daha kontrol edilebilir" unsurlara kanalize olmasıyla sonuçlanıyor. Neticede sahadaki grupların ideolojik olarak birbirinden büyük bir farkı bulunmuyor ve bir çeşit dokunulmazlığa kavuşan ve maddi olanakları bulunan örgütler cihatçı savaşçılar için çekim merkezine dönüşüyor. Bu konuda ABD, IŞİD'e yönelik saldırılarından edindiği zengin bir tecrübeye güveniyor. Nitekim bu saldırılar, Ahrar'uş Şam ve Nusra Cephesi'nin yükselmesini ve IŞİD'in 'Gerçek Suriye' olarak görülen batısından silinmesini beraberinde getirmişti.

Saha temizliği, otomatikman doğrudan müdahalenin kapıda olduğu şeklinde algılanmamalı, ancak doğrudan müdahale bir gereklilik olarak kendini dayattığında bunun maddi altyapısının da tesis edilmiş olması Washington için kritik öneme sahip.

Unutmamak gerekir ki, Obama başından bu yana doğrudan müdahale fikrine karşı çıksa da, kasım ayındaki seçimlerin favorisi olarak görülen Hillary Clinton bu konuda Obama'dan çok daha cürretkâr. Clinton, dış politika hedefleri arasına "Esad'ı devirmek için muhaliflere yardımı artırmayı" koymakla birlikte, kritik pozisyonlar için

adayları bu planı başından beri destekleyen ve bu yüzden Obama'yı Rusya'ya karşı tavizkâr olmakla suçlayan isimler. Örneğin Clinton'un başkan yardımcısı adayı olan Tim Kaine, "Esad sonrası Suriye'yi kimin yöneteceği önemli bir soru" demekle birlikte, 2015 yılında ABD kongresinde Esad'a karşı en şahin isimlerden biri olan Senatör John McCain ile birlikte, "Suriye'de güvenli bölge oluşturulması" çağrısı yapan bir metnin imzacılarından. Clinton'un Savunma Bakanlığı için uygun gördüğü James Stavridis de Suriye konusunda şahin isimlerden biri ve içinden geldiği ABD ordusunun bu konudaki direncini aşabilecek en uygun aday. Stavridis aynı zamanda NATO'nun Avrupa'daki eski Kuvvetler Komutanı olarak NATO'nun Suriye'de daha fazla öne çıkması için son derece işlevsel olabilecek bir isim.

ERDOĞAN TEMİZLİĞİN NERESİNDE?

Türkiye ise ABD'nin belirsizliklerle dolu yakın gelecekte, kozlarını artırmak için Suriye sahasında yapmak istediği saha temizliğinin önündeki en büyük engellerden biri(ydi). Bunun nedeni, Türkiye'nin Esad'ı devirmek ve bölgede bir nüfuz bölgesi yaratmak için kapıldığı hırsın, emperyalist planlarla uyumsuzluğu oldu. ABD daha kontrol edilebilir unsurları sahada güçlendirmeye çalışırken, Erdoğan'ın tek önceliği Esad'ın gitmesi olan dış politikasındaki ısrarı, bu grupların kontrolüne değil, daha zayıf olan cihatçı grupların sahada güçlenmesine neden oldu. Uluslararası alanda da Erdoğan'ın Suriye politikası, ABD'nin Suriye konusunu NATO'ya havale etmek için giriştiği çabaları zayıflattı. Nitekim, Erdoğan'ın NATO üyelerinin gözünde "Her an her şeyi yapabilecek bir çılğın" olarak görünmesi, Suriye konusunda NATO üyelerinin büyük bir kaosu içine çekilme korkusunun artmasına ve dolayısıyla bu konuda isteksiz olmalarına

neden oldu.

ABD'nin Suriye'de istediklerini alabilmek için NATO'ya ihtiyacı var. 10 Temmuz'da NATO'nun Varşova'daki zirvesinde ABD bu yönde baskı yapsa da "Öncelikli tehdit IŞİD ve Nusra Cephesi" diyen Avrupa ülkelerinin itirazını tümüyle aşamadı. Ayrıca Erdoğan'ın YPG karşısındaki katı tutumu da, Avrupa ülkelerinin misyonun amaçları ve sınırları konusundaki kafa karışıklığını artırdığı gibi, ABD'nin YPG üzerinden bir Kürt nüfuz bölgesi çabalarını da sekteye uğrattı. Üstelik Erdoğan'ın neden olduğu bu kriz, Alman vekillerin, Berlin yönetiminin, NATO'nun Suriye misyonu için AWACs erken uyarı uçaklarını konuşlandırdığı İncirlik Üssü'ne ziyaretlerinin engellenmesiyle çığırından çıkmış durumda.

DARBE GİRİŞİMİ SAHA TEMİZLİĞİNİN PARÇASI MI?

Erdoğan'a yönelik darbe girişiminin NATO ve ABD istihbarat teşkilatı CIA'nın en azından kısmi bir desteği olduğunu söylemek, temelsiz bir iddia ortaya atmak anlamına gelmiyor. Darbe girişiminde öne çıkan İzmir Çiğli, Malatya Erhaç ve İncirlik'in aynı zamanda NATO'nun Türkiye'deki üsleri olması, darbe gecesi ABD'li televizyonlara çıkan eski CIA yöneticilerinden Robert Baer ve James Woolsey'in bir yıl önce Türkiye'de uzunca bir süre kaldıklarını ve Türk komutanlarla "darbe ihtimalini" konuştuklarını söylemeleri, CIA'nın Türkiye'deki 'eski' temsilcisi Graham Fuller'in darbe sonrası Gülen'e "İslam'ın en modern yüzü" olarak övgüler dizmesi bu iddiayı güçlendiriyor.

Dahası da var: Darbe gecesi CNN'e çıkarak Güleni komutanlara tavsiyeler veren NATO'nun eki Avrupa Kuvvetleri Komutanı Wesley Clark... Clark'ın ilginç bir diğer özelliği ise, tıpkı Gülen cemaatinden ABD'deki etkili isimler gibi, Clinton'un kampanyalarının aktif bir destekçisi olması.

Bütün bu veriler alt alta yazıldığında, Erdoğan'ın devrilmesinin, Rusya'ya karşı Suriye'de, NATO'nun merkezinde yer aldığı bir yeni dönem öncesinde gözden çıkarıldığı ihtimali güçleniyor. Şimdi Erdoğan'ın nasıl bir adım atacağı merak konusu. Ve sanılanın aksine siyasal İslam'ın daha fazla önünü açmak ya da 'normalleşmeyi' kabul etmek arasında bir tercihle yüzyüze gelen Erdoğan, her iki durumda da Suriye açısından farklı oluşturuyor. Nitekim birincisi Suriye'de cihatçıların daha fazla desteklenmesi ikincisi ise NATO için pürüzlerin giderilmesi anlamına gelecek.

Erdoğan'ın Rusya'ya yapacağı 9 Ağustos'taki ziyaretten, Suriye dosyasını kapatarak döneceğini beklemek için henüz bir gerekçe yok. Nitekim, aynı Erdoğan Rusya ile barıştıktan sadece iki hafta sonra NATO'nun Varşova zirvesinde, Rusya'nın ittifakın güney sınırlarında da tehdit oluşturduğu tezini işlemişti.

OBAMA BAŞINDAN
BU YANA SÜRİYE'YE
DOĞRUDAN
MÜDAHALE
FİKRİNE KARŞI
ÇIKSA DA, KASIM
AYINDAKİ
SEÇİMLERİN
FAVORİSİ OLARAK
GÖRÜLEN
HİLLARY CLİNTON
BU KONUDA
KABİNESİNDE
YER ALDIĞI
OBAMA'DAN ÇOK
DAHA CÜRRETKÂR.

'Sistem darbeyi yapanları

CEMAATİN KUMPAS DAVALARINDAN OLAN ODATV DAVASINDA YARGILANAN VE 19 AY TUTUKLU KALAN GAZETECİ BARIŞ TERKOĞLU, 15 TEMMUZ DARBE DENEMESİ İLE İLGİLİ SORULARIMIZI YANITLADI.

Gülen Cemaati konusunda ciddi çalışmış isimlerden gazeteci Barış Terkoğlu darbe konusunda bugün herkesin istihbarat zafiyetini tartıştığı noktada çok yerinde bir tespitle şöyle diyor: Türkiye'de göstere göstere gelen bu darbe girişiminin önlenememesinin nedeni sistemin darbeyi yapanları kendinden saymasından kaynaklanıyor. Bu darbe girişimi bize ders olacaksa şunu söyleyelim, bir Türkiye düzeni cemaatlara terk edildikçe, iki Türkiye düzeni emperyalizmle bütünleştikçe başışıklık sistemini kaybetmektedir.

Darbe kalkışması pek çok kimse için beklenmedik bir gelişmeydi değil mi?

Bir açıdan evet, bir açıdan hayır. Tabii ki o gün sanıyorum kimimiz evde, kimimiz toplantıda, kimimiz kafedeydik. Herhalde doğaüstü yeteneklerimiz yoksa -ki yoktur- kimse o gece darbe beklemiyordu. Ama teorinin bir özelliği var. Modern bilimden beri teori deyince maddenin hareket yasalarını anlıyoruz, bu sayede öngörüyoruz. Dünyaya akılla bakarsak moda deyimle söyleyeyim "kandırılmıyoruz".

Şimdi Mart ayının sonunda çıkan dergide biz sizinle yine söyleşi yaptık. Şu soruyu sormuştunuz: "Türkiye hızla bir proje ülkesi haline geldi. Oysa 1 Kasım sonrasında AKP'nin sınırsız ve sorumsuz 'istikrar' alanına terkedilmiş bir ülke profili çizenler vardı."

Ben ise yanıtı şöyle başlamışım: "Biliyorsunuz ben 'darbeci' suçlamasıyla bir süre hapis yattım. O günlerde bıraktım darbe yapmayı, darbenin 'd'sini' akla getirmek hem yasaktı hem de hiçbir şekilde zemini yoktu. Hem iç dinamikler hem uluslararası sistem olası bir askeri müdahalede çıkacak sopanın ucunu gösteriyordu. Ancak bugün bakıyorsunuz Washington'da politika belirleyiciler açıkça Türkiye'de darbeyi, turuncu devrimi, Erdoğan'ın devrildiği bir düzeni projelendiriyor."

Aslında soruyu soran da yanıtı veren ben de çok zeki değiliz. Sadece o gün Batı merkezlerinde konuşulanlara, Türk siyasetindeki yönetme krizine, askeri ve sivil bürokrasi içindeki kavgaya bakarak görüneni resmettik. Bunu bu dergi çevresindeki insanlar da defalarca söyledi. İşte buradan bakınca aslında beklenen de bir gelişmeydi.

Peki sistem nasıl öngöremedi? MİT'ile, polis istihbaratıyla, askeri istihbaratıyla sistem nasıl bir darbe

geleceğini bilemedi?

Bu soruya bir gazeteci, bir de gazeteci olmayan yanıt vereyim. Gazeteci yanıtı şu: Bunu ben de bilmiyorum! Zira Türkiye'de aylardır darbe, TSK içindeki Cemaat yapılanması her yerde gizli gündemken ne oldu hatırlıyor musunuz? TSK, darbe girişiminden sadece 3 buçuk ay önce bir açıklama yaptı ve hatırlayın çok sert bir bildiriyle TSK'daki Cemaat'i yazarları şöyle payladı: "Türk Silahlı Kuvvetleri'nde disiplin, mutlak itaat ve tek emir komuta esastır. Hiçbir yasa dışı, emir-komuta hiyerarşisi dışı oluşum ve/veya harekete taviz verilmesi söz konusu değildir." Sonra ne yaptılar biliyor musunuz? İnanmayacaksınız, aralarında tanıdık insanların da olduğu yazarlar hakkında suç duyurusunda bulundular. İnsanları savcılığa "TSK içinde Cemaatçiler var ve emir komuta dışında işler yapıyorlar" dediler diye şikayet ettiler. Haklarında soruşturma başlattılar. Ve bunları yaptıktan kısa süre sonra darbe denemesi oldu. Haliyle ya gazozuna ilaç atılarak uyutulacak kadar saf orgenellerimiz var ya da "ihanet" mi dersiniz "beceriksizlik" mi dersiniz dilim daha fazlasına gitmiyor başka bir durum var.

Örneklerle uzatabilirim, uzatmayayım. Buraya kadar gazetecilikti, fazlasını söylemeye ihtiyacımız var.

Bu en hafif ifadeyle "öngürsüzlüğün" bir başka nedeni daha var.

Bakın, havayolunuza yabancı bir uçak girerse radarlarınız alarm verir. Ya sizi vuran uçak sizinse... Vücudunuza giren bakteriyle vücudunuz savaşır. Ya kendi ürettiğiniz, sizin bir parçanız olan tümörle... Türkiye'de göstere göstere gelen bu darbe girişiminin önlenememesinin nedeni sistemin darbeyi yapanları kendinden saymasından kaynaklanıyor. Yarın nasıl bir düzen kurarlar ya da kurarız, bu ayrı tartışma konusu. Ancak bu darbe girişimi bize ders olacaksa şunu söyleyelim, bir Türkiye düzeni cemaatlere terk edildikçe, iki Türkiye düzeni emperyalizmle bütünleştikçe başışıklık sistemini kaybetmektedir. 15 Temmuz darbe girişimi Türkiye'nin ilerici birikimine karşı kurulan ittifakın iki öznesi emperyalist sistem ve Fethullah Gülen Örgütü tarafından planlandı ve uygulandı. Orgenerallerin ancak boynuna kemer dolanınca uyanmasının nedeni budur. Bu iki güce karşı da savunmaları yok.

Öyleyse kesin olarak Cemaati ve ABD'yi işaret ediyorsunuz?

"Kesin olarak" lafı eksik kalıyor. ABD bu süreci hazırladı, TSK içinde uygula-

yıcısı da Cemaatçiler oldu. Bunda hiçbir şüphe yok.

"BAŞKIN BASANINDIR" DEDİLER

Darbenin Cemaat eksenli olduğuna ilişkin somut bilgi verebiliyor musunuz?

Evet. Öncelikle TSK'da Cemaat konusunda çalışma yapan Ahmet Zeki Üçoklar, Mustafa Önseller, Ali Türkşenler, Türker Ertürkler yani pek çoğu eski asker olan ve kumpaslarla tasfiye edilen isimlerle bu süreci ilk günlerde değerlendirdik. Örneğin Ahmet Zeki Üçok bu konuda Ordu'da soruşturma açan ilk savcı. Ali Türkşen 2 yıl önce "albayları toplayıp Pensilvanya'ya götürülen amiral var" iddiasını bizzat Odatv'de dile getiren isim. Mustafa Önsel'in "Ağacın Kurdu" isimli TSK'daki Cemaat'i anlatan kitabı yakın zamanda çıktı. Türker Ertürk, eski Deniz Harp Okulu Komutanı olarak bu kumpasçıların peşinde olan asker. Uzatmayayım, darbe girişimi gecesinden itibaren kalkışmada ilk aradığımız soru şuydu: "Kim bu cuntacı askerler". Onlar isim isim bunların Cemaat'ten olduğunu söyledi. İlk referansımız bu oldu.

İkincisi somut ifadeler. Başta Genelkurmay Başkanı'nın ifadesi olmak üzere dosyaya giren birçok ifade bunu doğruluyor.

Üç, Cemaatçi polisler, imamlar darbe gecesi ortaya çıkıyor. Kimi bir tankın içinden kimi bizzat Emniyet'i ele geçirme operasyonunda yer alıyor.

Dört, Cemaat'in yayınlarını yakından takip eden biri olarak söyleyeyim, Cemaat defalarca bunun sinyalini verdi. Hatta öyle ki bir tek darbenin tarihini vermedi.

Beş, darbenin görevlendirme listesine bakın, tuhaftır hapisteki Celepoğlu'nu çıkarıp Jandarma'ya Denetleme

Barış Terkoğlu

kendinden sayıyordu'

Başkanı yapıyorlar. Kuracakları sistem kendilerini ele veriyor.

Altı, teori dedik. Bakın, bu darbeden aylar önce İzmir davasındaki kumpaslar nedeniyle TSK'daki Cemaat yapısı hakkında bir soruşturma başlatıldı. Savcılık, TSK'ya 4 ay boyunca yazı yazdı. Bazı askerlerin adını verdi. Genelkurmay nedense doğru dürüst geri dönüş yapmadı. Sonunda harekete geçip ilk operasyonu yaptı. Aralarında ABD'deki Amiral dahil bazı askerler hakkında gözaltı kararı verildi. Bir de devletin kendi çalışmasıyla Ağustos YAŞ'ında emekli edeceği Cemaatçi listesi hazırlandı. Şimdi siz kendinizi Fethullah'ın yerine koyun. Yıllarca TSK içinde yuvalanmışsınız. Kumpas davalarıyla önünüzü temizleyip generalleri amiralleri yerleştirmişsiniz. Zaten poliste ve bürokraside darbeyi yemiş durumdasınız. YAŞ'ta tasfiye olmayı ve bir savcının gelip sizi almasını bekler misiniz? Bu siyasetin doğasına aykırı. Nitekim bu soruşturmalarda ve tasfiyede hedef olan personelin kalkışmanın omurgası olduğunu görüyoruz. YAŞ'a 2 hafta kala "baskın basanındır" durumu oldu.

Bir de şunu unutmayın. "Akşam yemeğe çıkalım" der gibi, "yarın darbe yapalım" denmez. Eğer emir komuta zinciri dışına çıkarak darbe yaparsanız, resmi halkanın dışına çıkarsanız, örgüt gerekir. Bu darbeyi bir örgüt yaptı. Birileri bu örgüt gerçeğini gizleyerek olayı bir reaksiyonla açıklıyor. Komik oluyor. Bu örgütü görseler "niye bu darbede bazı albaylar generallere emir veriyor" sorusunun yanıtını da anlayacaklar. Elbette her eyleme olduğu gibi bu kalkışmaya da komutanı emretti diye ya da iktidara tepki nedeniyle o an katılmışlar olabilir. Ama aylarca hazırlanan bu darbeyi örgütleyen, harekete geçiren

güç Cemaat. Daha fazla uzatmayayım.

ABD AYLARCA SİNYAL VERDİ Peki ABD bu işin neresinde?

Biz bu konuda iki kitap yazdık. ABD'nin resmi yazışmalarını inceledik. ABD ile Cemaat arasında "faydalı" bir ilişki var. ABD, Cemaat'ı, Cemaat de ABD'yi kullanıyor. Bakın Cemaat bu rolüne o denli bağlı ki ABD'lilere okullarını Ortaasya'da İran'ın etkisini dengelediklerini söyleyerek pazarlıyorlar. ABD'nin politikalarıyla Cemaat'in politikaları tam anlamıyla paralel. Daha da ötesi, bugün Gülen'in polis içindeki kaymak örgütlenmesinin yolu ABD'deki enstitülerde verilen eğitimden geçiyor. Kitapta yer verdik, Cemaat hazırladığı sahte darbe planını bile önce ABD Büyükelçisine götürüyor. Uzun uzun örneklerini anlatmayayım ancak ABD'de ikamet eden Fethullah Gülen, ABD için kritik halka olan Türkiye'de darbe yapacak ve bundan ABD'nin haberi olmayacak öyle mi? Bunu ABD'ye rağmen yapacak öyle mi?

Nitekim ABD hem darbe öncesinde hem de darbe saatlerinde bu darbenin önünde engel olmadığı mesajını verdi. ABD'li enstitülerde, Dışişlerine yakın dergilerde, hatta merkez medyasında Türkiye'de darbe olasılığı 15 Temmuz'dan aylar önce tartışılıyordu. Ve mesaj çok netti: Darbe olursa ABD buna karşı çıkmayacak. Erdoğan'ı "vadesi dolmuş bir topal Mursi" olarak görüyordu. Darbe girişimi sırasında da uzun süre izledi. Hatta ABD derin devletini temsil eden kimselerin sürece katıldığını gördük. Ve süreç başarısız olunca da "tarafı" itidal tavsiye etti. ABD adına baktığınızda Erdoğan belki devrelemedi ama tıraş edildi, kolu büküldü, birçok kriz noktasından çekilmeye mecbur edildi. Bundan sonra ABD ile ilişkileri nasıl

gider bilmiyoruz, ama İncirlik'in elektrik saatine bakarak görmeye çalışacağız.

KILIÇDAROĞLU "F" İLE BAŞLAYAN CÜMLE KURAMIYOR

Peki ana muhalefet neden ABD ve Cemaat diyemiyor?

İlginçtir Türkiye'de bu kadar kan akmasına rağmen, Cemaat en çok CHP'nin birikimine darbe vurmuş olmasına rağmen, artık çocuklar bile durumu görmesine rağmen, Kılıçdaroğlu uzun süre "F" harfiyle başlayan cümle kurmadı. Taksim'de ya da başka yerde ABD ve Batı'ya da söz söyleyemedi. Sadece o değil bir süredir kendisini ABD ve Cemaat eksenli siyasete endekslemiş sol görünümülü muhalifler de öyle.

Hatırlayın Kılıçdaroğlu'nun karşısına çıkan Muharrem İnce ne söylemişti: "Bizim Genel Başkan kapalı toplantılarda hep AKP'nin içinin karışacağına dair bilgiler veriyordu. Bülent Arınç kavga çıkaracaktı, Abdullah Gül şöyle demiş falan... Gül ile Erdoğan kavga edecekmiş, biz de pastadan pay alacaktık."

CHP yönetimi, tabanının devrimci ve cumhuriyetçi birikimine, Cemaat'e karşı öfkesine rağmen saray içinde kliklerden birine oynamaya, muhalefetini buraya endekslemeye karar verdi. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde, vekil seçimlerinde hep bunu gördük. Öyle hale geldi ki AKP içi klikler, AKP ile ters düşen Cemaat, CHP yönetimiyle doğal ittifak çizgisinde bulundu. CHP yönetimi de buralardan iktidar bekler hale geldi. Kendisini Cumhuriyet'in kurucu modeli yerine AKP'nin 2002 modeline benzetti. Haliyle "ABD" de "Cemaat" de demesi zorlaştı.

Bakınız, Cemaat 40 yıldır bu işin içinde ama Cemaat'in devlet içinde patlama yaptığı son 15 yılda ağzına AKP'yi almayan birinin niyeti kötüdür. Zira devletin aralık kapısını Cemaat'e doğrudan açan AKP'nin ta kendisidir. AKP-Cemaat kavgasının ardından muhalefetin kapısını ardına kadar açan ise tabanının birikimine rağmen maalesef bugünkü CHP yönetimidir.

CEMAAT'İN ARTIKLARIYLA SOLCULUK OYNAYANLAR DA YENİLDİ

Son olarak sol adına söyleyecek bir şey var mı?

Ben her zamanki gibi iyimserim. Bu musibet, yıllardır her bedeli ödeyen yurtseverleri haklı çıkardı. Yıllardır kafamıza "darbeci", "şucu", "bucu" diye vuran adamların kendisi darbeci çıktı. Güya iktidar siyasetini küçümsüyorlardı, iktidar için her türlü vahşete ortaklık yapabilecekleri görüldü. Bakın bugün ülkede dinci bir Cemaat dinci iktidara darbe yapmaya çalıştı. Ve ne ilginçtir, diğer Cemaatler de bu işi ellerini ovuşturarak izledi. Yıllardır söylediğimiz "laikliğın" ne denli kıymetli olduğu kör olmayanlara görüldü. Cemaat yenilince onun artıklarıyla solculuk oynayanlar da yenildi. Şimdi ayakları bu topraklara basan devrimci bir muhalefetin daha fazla imkânı var.

"DİNCİ BİR
CEMAAT DİNCİ
İKTİDARA DARBE
YAPMAYA ÇALIŞTI.
VE NE İLGİNÇTİR,
DİĞER CEMAATLER
DE BU İŞİ ELLERİNİ
OVUŞTURARAK
İZLEDİ. YILLARDIR
SÖYLEDİĞİMİZ
"LAİKLİĞİN" NE
DENLİ KIYMETLİ
OLDUĞU KÖR
OLMAYANLARA
GÖRÜLDÜ.
CEMAAT
YENİLİNCE ONUN
ARTIKLARIYLA
SOLCULUK
OYNAYANLAR DA
YENİLDİ. ŞİMDİ
AYAKLARI BU
TOPRAKLARA
BASAN DEVRİMCİ
BİR MUHALEFETİN
DAHA FAZLA
İMKÂNI VAR."

DÜNYADA 15 TEMMUZ:

AKP'ye yarım ağız destek

İLK GÜNLERDE HÜKÜMET YETKİLİLERİNİN DE ÇOK TEKRARLADIĞI 'DARBEDE YABANCI PARMAĞI' KONUSU AKP'NİN POPÜLER PROPAGANDASINDA DEĞERLENDİRİLMEMEYE DEVAM EDİYOR AMA RESMİ GÖRÜŞ VE AÇIKLAMALARDA ARTIK ÜZERİNDE DURULMUYOR. OYSA AKLI BAŞINDA HERKES, GİRİŞİMİN ULUSLARARASI GERİLİMLERCE BELİRLENEN BİR İKLİMİN ÜRÜNÜ OLDUĞUNU KABUL EDİYOR. İLK SAATLERDEN BAŞLAYARAK ULUSLARARASI BASININ VE YABANCI DEVLETLERİN TEPKİLERİNE BİR GÖZ ATMAK İSTEDİK.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından, haliyle darbecilerin içeride ve dışarıda ne tür ittifaklarla bu işe giriştikleri sorgulanmaya başladı. AKP içerisinden tek tek ABD'ye işaret eden sesler çıksa da, "dış parmak" arama işi genel olarak Yeni Şafak gibi pek de güvenilir olmayan medya organlarına bırakıldı.

Fethullah Gülen'in Pensilvanya'da yaşaması nedeniyle elbette olağan şüpheli ABD'ydi, ancak tüm bunlara rağmen, AKP cenahında bu işi sonuna kadar götürme kararlılığı görülüyor.

Örneğin Başbakan Binali Yıldırım, Wall Street Journal'a verdiği mülakatta, Obama yönetiminin Gülen konusunda kendilerine verdiği desteğin azlığından duyduğu hayal kırıklığını dile getiriyor, ama o kadar.

İlişki tersine çevrildiğinde de durum pek iç açıcı değil. AKP'den gelen talepler, Fethullah Gülen'in iadesine kilitlenmiş durumda. Obama yönetimininse -şimdilik- gerçekten de pek oralı olduğu söylenemez. Müttemadiyen "yasal prosedür" hatırlatması yapan Beyaz Saray yetkilileri, Gülen konusunda acele etmiyorlar.

Bu konunun uluslararası bir soruna dönüşmesi mümkün, aşağıda Gülen'in iadesi konusuna yeniden döneceğiz.

PENTAGON'SUZ DARBE: KAMBERSİZ DÜĞÜN

Darbe gecesi Türkiye'nin "dost ve müttefiklerinin" ne tepki verdiğine ilişkin çok sayıda şey yazılıp çizildi. ABD, uzun süre sessiz kalmış, Dışişleri Bakanı John Kerry, yaptığı ilk açıklamada Türkiye için "huzur ve istikrar" istemişti. Eğer Hürriyet muhabiri Tolga Tanış'a inanacak olursak, darbe girişiminin ba-

şarılı olduğuna ilişkin temelsiz bir kanaat, ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) yetkilileri tarafından etrafa yayılmıştı o gece (Pentagon'un, Obama'nın Suriye siyasetine en büyük direnişi gösteren kurum olduğunu hatırlatıp geçelim). Erdoğan'ın Almanya'dan sığınma talep ettiği iddiası, ilk kez MSNBC tarafından ve "isimsiz Amerikalı yetkililere" dayanarak duyurulmuştu. "Gölge CIA" olarak bilinen Stratfor'un, darbe sürerken Erdoğan'ın uçuş güzergâhını yayımlamasını saymıyoruz bile.

RUS REEL POLİTİKASI

Peki Rusya? Rusya'dan gelen ilk sinyallerin karışık olduğunu söylemek gerekiyor. Örneğin Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un ilk açıklamasında, pek de "seçilmiş hükümete destek" söylemi bulunmuyordu. Lavrov, "Türkiye'deki olaylara ilişkin reel zamanda bilgiler alıyoruz. Her türlü ölümcül çatışmadan uzak durulması ve tüm sorunların Anayasa çerçevesinde çözülmesi gerek" demişti. Ertesi gün bir meclis yetkilisi, darbe girişiminin "Erdoğan'ın Atatürk çizgisinden uzaklaşmasına tepki" olduğunu öne sürmüştü. İran'da Ayetullah Ali Hamaney'in askeri danışmanı Tümgeneral Yahya Rahim Safevi de, darbe günü Lavrov ile Kerry'nin görüştüğüne dikkat çekerek, girişimin bir "ABD-Rusya işi" olabileceğini ima ediyordu. Ancak Rusya, tablo şekillendikten sonra hemen AKP ile Erdoğan'a yardım elini uzattı, NATO ile Erdoğan arasındaki çatlağı büyültmeye, darbe girişiminin arkasında ABD'nin olduğunu "çıtlatan" yayınlar yapmaya başladı. NATO'nun darbeyi bilip de haber vermediği iddiası bu yeni durumun bir işaretiydi. Daha sonra, Türkiye'ye darbe bilgisini Rusya'nın verdiği öne sürüldü (iddiayı dile getiren yayın, güvenilirliği ile tanınan Fars News). Ezcümle Moskova, ABD ile Türkiye arasındaki darbe sonrası artan gerginliği kullanmaya ve buraya yerleşmeye açıkça karar verdi.

BATI'DA OLAY YERİ TEMİZLİĞİ

Batı medyasında ise açıkça darbenin bir "sahte bayrak" operasyonu olabileceği, 15 Temmuz'un Erdoğan'ın bir oyunu olduğu ve temel olarak Cumhurbaşkanının daha otoriter bir yönelime girerek başkanlık anayasasını bu keşmekeş içerisinde çıkartabileceği propaganda ediliyor.

Amerikan düşünce kuruluşlarındaki bıktırıcı "Erdoğan otoriterleşiyor" lafzını bir yana bırakıp daha derine inmek mümkün. Örneğin, Brookings Institute'ta yazan TÜSİAD'ın önemli isimlerinden Kemal Kirişçi, "Türk demokrasisi"ne ilişkin Batı'daki kaygıların 15 Temmuz'dan önce başladığını belirterek, daha önceki medya operasyonlarının ve yolsuzluk soruşturmalarının üzerinin örtülmesini hatırlatıyor. Belki de daha önemlisi, Kirişçi, Türkiye'nin ekonomik olarak durgunlaştığını, kişi başına düşen milli gelirin şu anda 2009 seviyesine

Dünya medyası CHP mitingini nasıl gördü?

Geçtiğimiz Pazar günü Taksim'de yapılan CHP mitingi, öncesi ve sonrası ile dış basında iyi bir "reklam" oldu. Mitingin öncesinde, başta Reuters olmak üzere birçok ajans ve gazete, Taksim'deki toplanmayı "Türkiye'de bir ilk" şeklinde servis etti. "İlk" olan, muhalefetle iktidarın bir araya gelerek, darbeye karşı demokrasi ortak paydasında buluşmasıydı elbet. AKP ve CHP kadroları da bu algıyı İngilizce konuşan dünyada yaymak için fırsatı kaçırmadı.

Miting sonrasındaki haberler ise daha açtı. Örneğin Middle East Eye'daki haberin başlığı "Atatürk'ün askerleri Erdoğan için eylem yaparak Türk birliğinin ender bir örneğini gösterdi" idi. Haberde görüşlerine

yer verilen bir CHP seçmeni, bir Erdoğan destekçisi olmadığını söylüyor ancak şu yorumu yapıyordu: "Bundan sonra [Erdoğan] kesinlikle değişecektir." Bir başka CHP seçmeni de, Erdoğan'ın hayatını halka borçlu olduğunu bildiğini düşünüyor ve kötü şeylerden de iyilik doğabileceğini söylüyordu.

USA Today'e konuşan bir CHP seçmeni ise, "Hükümete güveniyorum. Bu yılanlardan kurtulacaklar ve iyi insanlar kazanacak" diyordu.

Reuters'e konuşan bir CHP destekçisine göre ise, hükümet daha kapsayıcı olmalıydı. Bu yurttaş şöyle diyordu: "Hükümet yaptığı hataları, nüfusun öteki yansını düşünelim. Hepimiz bir olmalıyız."

düşüğünü belirtiyor ve Erdoğan'ın "en güçlü 10 ekonomi arasına gireceğiz" iddiasının fantezi olduğunu söylüyor.

Kirişçi'nin yazdıklarını hemen hemen her Batılı medya organında bulmak mümkün.

The Atlantic'teki bir yazıda, darbe girişimi ile birlikte Türk demokrasisinin tehlikeye düşmediği, çünkü zaten ortada bir demokrasi olmadığı vurgulanıyor, örneğin. Independent'ta yazan Robert Fisk, "yeni darbeler" konusunda uyarıyor ve Türkiye'nin Ortadoğu'daki kaosu içine yuvarlandığını belirterek, "Pakistanlaşma"yı gündeme getiriyor. Sonuç olarak Batı medyasında, "Türk demokrasisi neydi ki, darbe sonrası yok olsun..." tezi yaygın.

Darbe'nin "tiyatro" olduğuyla ilgili en açık iddiası, Alman Focus dergisinden geldi. Haberde, İngiliz istihbarat örgütü GCHQ'nun darbeden hemen sonra AKP'liler arasındaki telefon görüşmelerini yakaladığı ve bu görüşmelerde hem gözaltı listelerinin hazır olduğundan, hem de darbe girişimini Cemaat'e yıkmaktan bahsedildiği iddia ediliyor. Darbenin uluslararası ayağında yer aldığı konusunda kuşku duyulabilecek iki odaktan birinin kaynak gösterilmesi düşündürücü elbette.

İADE TALEBİNE YANIT: DAVAYI DÜNYAYA AÇIN!

Gülen'in iadesi konusunda da Batı'dan "geri adım" sayılabilecek bir yaklaşım gelmiyor. Fethullah Gülen de, New York Times'a yazdığı yazıyla, "Batı'nın hizmetinde olduğunu" açıkça yazarak iade talebinin reddedilmesini istedi. Gülen, darbeden sonra yaptığı bir açıklamada da, "uluslararası komisyon" kurulmasını talep etmişti. Batı medyasından Obama yönetimine giden mesajlarda da, ABD'nin darbe soruşturmasına dahil olması, Gülen'in iadesinden soruşturmanın uluslararasılaştırılmasına çalışılması öneriliyor. Bu, Gülen'in talebiyle de uyumlu görünüyor. Dahası, özellikle darbe sonrasında devlet ajansı AA tarafından yayımlanan ve darbeci olduğu iddia edilen askerlerde görülen açık işkence izleri de işleri zorlaştırıyor. Özellikle Yunanistan'a kaçan askerler için, Yunan yetkililer bu işkence iddialarının adil yargılama önünde bir engel teşkil ettiğini düşünüyorlar. Özetle, daha Yunanistan'a kaçan askerleri geri alamayan Türkiye'nin Gülen konusunda iyimser olmasını düşünmek için pek neden yok.

■ Erman Çete

KEMAL OKUYAN

Ne bekliyordunuz v

Devrim yasaları mı diyeceğiz, darbe yasaları mı? Mal varlıklarına el koyma, en hafifinden hiç gizleme gereği duyulmayan darp izleri, gözaltında “intiharlar”, upuzun gözaltı süreleri, yargısız işten çıkarmalar, ömür boyu kamu hizmetinden men, okulların hastanelerin, üniversitelerin kapatılması...

Normal değil.

Aynı ideolojik doğrultuya sahip, aynı partinin içinde yer almış, Türkiye Cumhuriyeti’ne dönük aynı operasyonda sorumluluk üstlenmiş iki hizip arasındaki mücadelenin geldiği yer hiç normal değil. Ölümüne bir mücadele bu. En sonunda iş geldi bu noktaya. Darbe günü yalnız sinsî değil barbar da olabileceğini gösteren cemaat tayfası, girişim başarısız olduğunda darbe karşısında ortaya çıkan mutabakattan da yararlanan muhatabından yanıtı misliyle aldı. Gülecilerin beli fena büküldü bu sefer, hükümeti sarstılar sarsmasına ama bunun maliyeti ağır oldu. Gerisinin nasıl geleceğini ancak sezebiliyoruz. Ölçüsüzlüğün sürmesi kimseyi şaşırtmayacak.

KUTSAL AŞKTAN, ÖLÜMÜNE DÜŞMANLIĞA

Bu noktaya neden gelindi?

İlk yanıt doğrudan AKP Türkiye’si’nin bu iki hizbi ile ilgili. Özet olarak, kendisini koruma yeteneğini kaybeden ve eskisi gibi devam edemeyen Birinci Cumhuriyet’in yıkılmasına birlikte ön ayak oldu bu iki hizip. Yıkımın kendisi de tıpkı darbe gibi barbardı, ölçsüzdü. Bunların siyasal üslubu tam da budur: 15 Temmuz şaşırtmamıştır.

Ancak bu ölçsüz blokun dağılıp iki düşman ve de geçişken hizbe bölünmesi, sertliği bir yere kadar açıklayabilir.

Darbe girişiminde sivil halkın üzerine sürülen tankların, başkent semalarında ölüm kusan uçakların acımasızlığı ile üst düzey komutanların tanıklık ya da ifadelerindeki yılışıklık arasında; girişimin aşırı profesyonel kimi etaplarıyla acemiliğin bu kadarı olur mu dedirten unsurları arasında; girişime bulaşan personelin sayısı, harekete geçen personelin sayısı arasında açıkça görülen çelişki sadece ve sadece AKP Türkiye’si’nin bu iki hizbi arasındaki ortaklıkla anlaşılabilir.

Bu ortaklık dincilik, Amerikancılık ve piyasacılıktır.

DİNCİLİKTE YARIŞ, DİNCİLİKLE SUÇLAMA

Fethullah Gülen bir imamdır, bir tarikatın lideridir. Erdoğan bir tarikata üyedir, birçok tarikatla iç içedir, imam

hatip mezunudur. Türkiye’nin dinselleşmesi için ayrı ayrı ve birlikte çok çaba harcamışlar, laikliğin tasfiyesinde rol üstlenmişlerdir. Geldiğimiz noktada her birisi diğerini dincilikle suçlayabilmiş ama aynı zamanda “bu nasıl Müslüman” eleştirisi ikisi için de gündeme gelmiştir.

AMERİKANCILIK YARIŞI

Fethullah Gülen, ABD devletinin himayesinde yaşamaktadır, CIA ile bağlantısı gizli olmaktan çıkmıştır, hem Pentagon’da hem Senato’da dostları vardır, emperyalist piramidin tepesindeki ülke için çok hizmet vermiştir. Erdoğan başbakanlığının önünü ABD ziyaretiyle açmış, ABD’nin bu bölgeyi kana bulayan projesi BOP’un eş başkanı olmakla övünmüş, stratejik ortaklık-model ortaklık gibi kavramlar üzerinden Türkiye ile ABD arasındaki ittifakın derinleştiğini defalarca müjdelemiştir.

BİR ORTAK NOKTA DAHA: PARANIN EMRİNDELER

Fethullah Gülen bir patronudur. Bağış ağı bir sermaye birikim modeli olarak

“ PEKİ BİZLER BU BÜYÜK OYUNUN KURALLARINA UYMAK ZORUNDA MIYIZ? DİNCİ, AMERİKANCİ, PİYASACI... BUNLARDAN BİRİ BİLE SİYASETTE ZARARLI. DOLAYISIYLA BU BÜYÜK OYUNUN KURALLARINA DA SONUÇLARINA DA UYMAK ZORUNDA DEĞİLİZ. UYMAYACAĞIZ. NE SİNSİ NE BARBARIZ, OLAMAYIZ DA. ANCAK BU DÜZENLE İLİŞKİMİZDE İFLAH OLMAZ, ÖLÇSÜZ BİR NEFRETLE YATIP KALKARIZ. ”

BU KOŞULLARDA SÖYLEMELİYİZ Kİ, KAVGANIN SERTLEŞMESİNİN ASIL NEDENİ, DÜNYA SİSTEMİNDEKİ ÇELİŞKİLERİN DERİNLEŞMESİDİR.

ve biz buradayız

kurgulanmıştır. Yıllar içinde eğitim ve sağlık sektörü başta olmak üzere muazzam bir yatırım ağı yaratılmıştır. Erdoğan tüccar zihniyetiyle her zaman övünmüş, bütün ailesinin patron olmasını sağlayan bir mekanizma kurmuştur ve onun da havuz sistemi hem bir birikim modeli hem de siyasal bir örgütlenmedir.

Her ikisinin de piyasa ekonomisi dışında bir ufku yoktur; özelleştirmelerde, emeğin baskılanmasında, kamu kültürünün yok edilmesinde mutlak uyum içindedirler.

Fark nedir?

Fark birisinin sırtını seçim sandığına, diğerininse giderek daha fazla ABD'nin gereksinimlerinin ürünü plan/projelere bağlamasıdır. Bu fark kuşkusuz önemsiz değildir.

Ama bir şeyi değiştirmemektedir.

Kavga dincilerin, Amerikancıların, piyasacıların kavgasıdır. Aslında bu bir kardeş kavgasıdır. Darbecilerle darbeyi savuşturanları vuruşma anında ayırıştırmak güç olmuştur, ideolojik olarak ayırıştırmak ise neredeyse imkânsızdır.

KAVGA NİYE SERTLEŞTİ?

İşte bu koşullarda söylemeliyiz ki, kavganın sertleşmesinin asıl nedeni, dünya sistemindeki çelişkilerin derinleşmesidir.

Erdoğan'ın içeride üstlendiği yıkıcı rol, kendisinden önceki NATO'cu ama aşırı ihtiyatlı Türk dış politikasının terk edilmesini zorunlu kılıyordu. Cumhuriyet'le hesaplaşmaya oynayan bir kadro Cumhuriyet'in tam bir hesaplaşmaya girmese de tarihsel olarak koştugu Osmanlı ile kaçınılmaz bir bağ kuracaktı. Dolayısıyla Yeni Osmanlılık Erdoğan ve arkadaşlarının hem iç politikasını hem dış politikasını belirliyordu.

Emperyalist sistem Türkiye Cumhuriyeti'ni kabullenmemişti, kendi planlarına denk düşmeyen bir Osmanlı açılımını hiçbir biçimde kabul etmezdi. Ancak bu radikal dönüşümün ABD dışındaki emperyalist ülkelerin içine pek sinmediği görüldü. Erdoğan Ortadoğu'da boyundan büyük işlere kalkışırken, Türkiye açısından her zaman birincil öneme sahip Almanya ve Fransa daha başlangıçtan itibaren tereddüt gösteriyordu.

ABD'nin sözü geçerli oldu, ilk başta işler yolunda da gitti. Başka yazılarımızda defalarca değindiğimiz için o süreci, Arap Baharı'nı, İsrail'le olan gerilimin öyküsünü geçiyorum, Suriye'de işlerin sarpa sardığını ise hatırlatmaya bile gerek yok.

2012 yılının sonlarında ABD, Erdoğan'ın Suriye'de geleceği ve başarı şansı olmayan güçlere yatırım yaptığını anlamıştı. Almanya ile ABD arasında özellikle İran ve Rusya politikalarıyla ilgili anlaşmazlık derinleşiyordu, Moskova ise burnunu daha fazla sokmaya başlamıştı Ortadoğu'daki gelişmelere.

Suriye savaşı vekalet savaşlarına (proxy war) örnek gösteriliyordu sık sık. İrili ufaklı çok sayıda silahlı grup başkaları adına kanlı bir savaş yürütmekteydi.

Vekalet savaşları Türkiye'nin içine de sıçradı ve AKP'nin iki hizbi sert bir hesaplaşmaya sürüklendi. Türkiye'nin iç dinamikleri, Erdoğan ile Fethullah arasında giderek psikolojinin sınırlarına girmeye başlayan düşmanlık gerçekte gerçek olmasına ama "şiddet" kesinlikle uluslararası ortamdan kaynaklanıyordu.

Erdoğan bu ortamda, kendisini illa savunacak bir uluslararası aktör bulabiliyordu, cemaat ise ABD yönetimi Suriye fiyaskosundan sonra nasıl devam etmek gerektiğine ilişkin ciddi görüş ayrılıklarıyla uğraşırken güçlü odaklara muazzam bir operasyonel güç sağlıyordu.

İş öyle bir noktaya geldi ki, Türkiye burjuvazisi, bütün uluslararası bağlantılarına rağmen gerilimde fazla inisiyatif alamadı, hesaplaşmanın 15 Temmuz uğrağı iki hizbi de güç duruma düşürünceye kadar.

ERDOĞAN'I BİLDİKLERİ GİBİ YAPARLAR

İki hizip güç duruma düştü ancak sorun çözülmedi. Erdoğan fabrika ayarlarına, hatta istenen ayarlara dönebileceği sinyallerini veriyor, çok inandırıcı gözükmesine de...

ABD Erdoğan'ın bu dönüşümüne yardımcı olabilir ya da elindeki diğer kartları sürerek Türkiye'yi kaosta yolculuğa ittirebilir. Rusya Erdoğan'ı batıdan uzaklaştırma hamleleriyle ya Erdoğan'a yardımcı olacak ya da onun sonunu hızlandıracak.

Suriye'deki savaş suçları, 17-25 Aralık dosyaları ve diğer konular bu büyük oyunda çerez. Hırsız ya da kahraman; zorba ya da masum! ABD de, Rusya da, Almanya da bu havada!

Peki bizler bu büyük oyunun kurallarına uymak zorunda mıyız?

Dinci, Amerikancı, piyasacı...

Bunlardan biri bile siyasette zararlı.

Dolayısıyla bu büyük oyunun kurallarına da sonuçlarına da uymak zorunda değiliz. Uymayacağız. Ne sinsi ne barbarız, olamayız da.

Ancak bu düzenle ilişkimizde iflah olmayız, ölçüsüz bir nefretle yatıp kalkarız.

“ÖRGÜTLENİN DİYORSUNUZ DA...” - 2

Örgüt nedir, ne değildir?

ÖRGÜTLÜLÜK SADECE EYLEMDE KOLAYLIK SAĞLADIĞI İÇİN BİR GEREKLİLİK DEĞİLDİR. TERSİNE, TARİHSEL SÜRECE İŞİK TUTMAYAN, EYLEMDE KALICILIĞI SAĞLAYACAK BİR DÜŞÜNCE TEMELİNE/ORTAKLIĞINA SAHİP OLMAYAN BİR ÖRGÜTLÜLÜK FİKRİ BİZDEN UZAK DURMALIDIR

Geçen sayıda “şeytanın avukatlarına” yanıtlarla “örgütlenme” sorununu tartışmıştık. Hatırlanırsa, aslında başlangıç noktasında şu haklı serzeniş duruyordu: Örgütlenin deyip duruyorsunuz da...

Kritik dönemlerde, örgütlenmeyi bir tür insani zorunluluk olarak görmek elbette mümkün. Bunun bir yerden sonra insanlara dayatılması, biraz da “ihtiyacın istismar edilmesi” anlamına gelmiyor mu? “Örgütsüz bir halkın bin bir farklı kuvvetin elinde oyuncak olacağı” doğrusunu, somut, belirli bir örgütün belki de yanlış olan duruşuna ortak etmek için kullanmak olmuyor mu yapılan?

ÖRGÜT EYLEM OLDUĞU KADAR SÖZDÜR, DÜŞÜNCE DİR

Aslında mesele örgütün sadece “bişey yapmalı” sorusuna verilen iyi bir cevap olup olmadığında düğümlenmiyor. “Bişey yapmalı” sorusuna örgütlenmeyi ve örgütlü hareketi içermeyen bir yanıt vermek kolaylıkla liberalizmin yanına götürüyor ama “bişey yapmalı” diyerek eyleme çağırıp, bunu hemen bir örgütlenme fikrine bağlamanın da mantıksal sınırı var.

Marksistler örgütü sadece kolektif eylemin bir aracı olarak görmez. Örgüt programdır. Örgüt birlikte harekete geçmek kadar ortak bir hedefi belirlemek, bu hedefin düşünsel temellerini inşa etmek ve benimsemektir.

Bu yüzden örgütlenme gereği sadece birlikte eyleme geçme zorunluluğundan kaynaklanmaz. Belirli bir hedef disiplini içinde, bir fikir bütünlüğüyle hazırlanmak, sözü yaymak, tebliğ ve ikna etmek için örgütlülük gerekir.

Esasen, eylemde sürekliliği sağlayan, toplumun ileri kesimlerinin haklar ve değerler için verdikleri somut mücadeleleri birbirine bağlayan fikirdir. Sözdür, programdır.

Örgüt, bu nedenle bir fikir birliğidir.

Esasen, “bişey yapmalı” bir kafası kesik tavuk refleksi olmayacaksa, dünyayı değiştirmek için eylemi onun şu ya da bu parçasına değil bütünlüğüne yöneltmek gerekir. Tekil “pratikleri” bir devrimci süreç haline getiren bu fikir birliğidir. Çok lazım bir bilgi değil ama olur da size bu konularda ukalalık edecek bir “teorisyenle” karşılaşırsanız yanınızda bulunsun: Praksis dedikleri bu bütünlüktür.

Örgüt, bu yüzden ihtiyaç halinde katılıp “bişey yapılacak” bir servis merkezi değildir. Örgütü “günlük” bir birliktelik

olmaktan çıkarıp bir kader birliği haline getiren de yukarıda söylediğimiz teorik derinliktir.

Yine yeri gelmişken parantez içinde ekleyelim: Fikir birliği ve entelektüel namus bir tür yoldaşlık ahlakı üretir. Örgüt kültürünü, örgütlü bireyler arasındaki samimi ve derin bağları tesis eder. Bundan bağımsız bir “yoldaşlık kültürü” olmaz. Bundan bağımsız bir “örgüt namusu” çoğu zaman bir yalandan ibaret olur.

“BEN ÇEVREME ANLATIYORUM AMA TABİİ EYLEM İÇİN ÖRGÜT LAZIM”

Fikirlerin, sözlerin bireysel ama eylemin ortak olabileceği bir yanılgıdır. Sözü yaymak, bir fikri propaganda etmek, sosyalizm ve devrim hedefi için insanları, tek tek ya da belirli sosyal-ekonomik gruplar halinde ikna etmek de (ve asıl bu) örgütlü faaliyeti gerektirir.

Gerçekten ülkemizde “fikir adamları”ndan geçilmiyor. Her biri birer politik düşünce merkezi olan siyasal aydınların sol siyasette de belirleyici olmaya yelten-

dikleri bir zamandayız.

Düşüncenin, çözümlerinin ve ideallerin bireysel bir yanı şüphesiz var. Ortak akıldan, kolektif kimlikten ve siyasal ortaklıktan söz ettiğimiz anda bile bireysel yaratıcılığın, çalışkanlığın ya da görüş keskinliğinin önem taşıdığı bir düzlemdeyiz.

Ancak, bireysel görüşün bir örgütlü üretimin tenceresinde kaynaması, örgütlü hareketin eylem-düşünce bütünlüğü içinde yeniden anlamlandırılması bir niteliksel sıçramadır.

“KOMÜNİST PARTİ KENDİ DIŞINDA KALAN DEĞERLERİ YOK SAYMIŞ OLMUYOR MU?”

Örgütü tartıştığımızda zorunlu olarak gündeme gelen şey bir bakıma özellikli bireylerle örgütlü çalışmanın arasındaki ilişki oluyor. Hemen akla gelecek ve çok da zengin bir örnek olarak görülmesi gereken herhalde Aziz Nesin olmalı. Kendi adıma Aziz Nesin'in siyasal hareketindeki yerinin, örgütlü yapılarla ilişki ve

karşılaşmalarının iyi bir çözümlemesini yapabileceğim iddiasında değilim. Sadece iki noktaya işaret edebilirim: Aziz Nesin'in ülkemiz devrimci sosyalist siyaseti için hayati katkıları çoğu durumda örgütlü sol siyasetin karşı karşıya olduğu saldırılar ve içine sürüklendiği tasfiye süreçlerine bağlı olarak ortaya çıkmış, bu bir. İkincisi, Aziz Nesin kendi düşünsel etkinliğini ve politik aydın kimliğini örgütlü politika ve stratejinin yerini dolduracak bir şey olarak görmemiştir.

Aziz Nesin örneğinin, komünist hareketimizin örgütlü birikimi içinde hüznünlü bir yara olarak görülmesi çok da yanlış olmayacaktır. Bu çapta bir aydının örgütlü komünist hareketle daha etkin bir ilişki kurabilmesi gerekirdi. Ve şüphesiz bu Türkiye'de marksizmin teorik zayıflıkları ile de çok ilgilidir.

Birey ve örgüte dönelim. Politik aydının düşünsel üretiminin ve kendi çevresinde oluşturduğu ilişki ağlarının bir devrimci örgütün yerini tutabileceği görüşü iyi niyetli bir yanılsama değilse

düpedüz benmerkezci küçük burjuvanın bencil ve kariyerist komplekslerinin ürünüdür.

“ANLAŞILDI. FARKLI OLAN HERKES, KÜÇÜK BURJUVA OLARAK DAMGALANIP KENARA ATILACAK”

Bu cümlelerin de kompleksli bir küçük burjuva tepkisi olduğunu söyleyip geçtiğimi varsayarak devam edin.

Ben olsam bu varsayımdan sonra bu yazıya devam etmem.

Buradaki kaygı çok anlaşılır bir şeydir. Yaşanmışlıklara dayanmayan bir hayal olduğunu hiç iddia edemeyiz. Ancak yine aynı yere geliyoruz. Farklılıkları, kendine has derinlikleri barındıran bireylerin politik mücadelede kalıcı ve somut bir yer edinebilmeleri bile “örgütlülük mü örgütsüzlük mü” ikilemi içinde değil “nasıl bir örgüt” sorusu içinde değerlendirilebilir.

Komünist Parti, gerçek bir hedef birliğini, siyasal düşünce ve eylemde bütünlüğü, tutarlılığı korumak durumundadır. Bu da karşılaşılan her yeni durumu “ezberlerle” geçiştirmeyecek bir yaratıcılık, her farklı olanı budamaya kalkışmayan bir açıklık ile tabii ki tersi yönden farklı ve yeni olan karşısında eriyip giden bir görgüsüzlükten uzaklıkla olacaktır.

“YA O ÖRGÜT BUGÜN YOKSA?”

Açık konuşalım, Komünist Parti'nin bütün bu söylediklerimiz bağlamında tarihsel bir öneme sahip olup olmadığını son tahlilde zaman, sevdiğimiz deyişle tarihin akışı gösterecektir. Lenin'e ve partisine baktığımızda geçmişinde “adam olacak çocuk” esprisi içinde çok şey görebiliriz ama sürecin bütünü ile tesadüflerin ve bu tesadüflere verilen yanıtların sonucunda muzaffer Bolşevik Partisi'nden söz edebiliyoruz.

Bildiğimiz şudur: Tarihsel anlamda devrimci bir parti, sadece “devrim yaptığı” anda değil, bu iddiayla attığı adımlarda da tartılır. Bu iddiaya sahip olmayan, “öncü örgüt” olma fikir, iddia ve hedefini benimsemeyen bir örgütün “aldığı sonuç” kutlanabilir, saygı duyulabilir ama model olarak görülemez. Chavez ve onun merkezinde yer aldığı politik hareket, çok önemli bir tarihsel kesitte önemli şeyler “başarmış”, sonuç almıştır. Ama sadece “sonraki gelişmelere bağlı olarak” değil, bu kesitte attığı adımlar ve var olma biçimiyle leninist anlamda bir tarihsel model olamayacağını göstermiştir. Anlattığımız şeyin bir örneği olarak görülsün, ayrıca tartışılabilir. Sonuçta gelinen yerden hareket ederek taşınmıyoruz. Entelektüel namusumuz buna engeldir. Ama tersinden de “Hatice'ye değil neticeye bak”tığımızda da “Haticenin” bir kez daha haklı çıktığını, öngördüğünü kabul ediyoruz.

Baştaki soruya gelelim. O örgüt yoksa ne yapacağız? Kaderimize razı olup, olanla mı yetineceğiz?

Ya önümüzdeki örnekler, yanlışlardan, düzenle girilen uzlaşmalardan, teslimiyetten ibaretse?

Bizim hareketimizin bu soruya en başından beri verdiği ve partiye kazandığı her bir bireye ulaştırdığı yanıt şudur: O örgüt varsa katılırsın. Yoksa kendin kurarsın.

Çocukça mı?

Olabilir. Ne yapalım? Ölelim mi?

-Bitti-

■ Mehmet Kuzulugil

'SEKTÖR KRİZDE
YANIYOR' DİYENLER
PATRONLARIN
YANGININI
SÖNDÜRÜYOR

Turizm işçisinin krizini soran var mı?

HÜKÜMET BİR DİZİ ADIM ATARAK TURİZM "SEKTÖRÜ" NÜN YARALARINA MERHEM OLMAYA ÇALIŞIYOR: PATRONLARIN ACISI HAFİFLETİLİRKEN, SEKTÖRDE ÇALIŞAN İŞÇİLER İÇİN HAYAT SÜREKLİ ZORLAŞIYOR.

AKP hükümetinin ülke içinde kendi vatandaşlarına sağlayamadığı can güvenliği, dış turizmi de etkiledi.

İçeride patlayan bombaların yanına neredeyse tüm komşu ülkelerle yaşanan ve savaş düzeyinde gerilimler barındıran sorunlar da eklenince önemli bir gelir kaynağı ağır yara aldı.

Düşürülen Rus uçağının ardından Atatürk Havalimanı'na yapılan terör saldırısı turist sayısının büyük ölçüde düşmesine neden oldu. Ardından darbe girişimi... Başkentinde savaş uçaklarının meclisi bombaladığı bir ülkenin tatil yapmak için pek de güvenli olduğu söylenemezdi.

Daha sezon açılırken Kültür ve Turizm Bakanlığı 2016 yılında ülkeye gelen yabancı turist sayısının yüzde 20 azalacağını ifade etti.

"Düşüş var, ama panik yok" mesajı vermeyi amaçlayan açıklamanın, gerçek gerilemeyi gizlemediği de ortada.

Kimi uzmanlar bu rakamın yarından fazla olacağını söylüyor. Nitekim, ülkedeki siyasi gerilimin toplumsal yaşamı doğrudan tehdit etmeye devam ediyor

olması belki de bu rakamın daha da artmasına neden olacak.

KAYIP NE OLACAK?

Türkiye'ye 2014 yılında 36.8 milyon, 2015 yılında 36.2 milyon yabancı turist geldi. Bunların 19,1 milyonu Avrupa ülkelerindendi. Almanya'dan 5,5 milyon, Rusya'dan 3,6 milyon, İngiltere'den 2,5 milyon turist geldi. Bu yıl turist sayısında en iyimser ifadeyle 10-15 milyon kayıp olacağı ifade ediliyor. Turizm gelirlerindeki kayıp beklentisi ise 9 ila 13 milyar dolar civarında.

PATRONLARA TAM DESTEK

Sektörde yaşanan bu gerilemenin patronlara en az maliyetle atlatılması için yine AKP hükümeti başından itibaren devrede. Şubat ayında dönemin başbakanı Davutoğlu tarafından açıklanan "Turizm destekleri" birer birer uygulamaya konuluyor. AKP, burada da patronların krizden kaynaklı yüklerinin neredeyse tamamını üstleniyor.

Bu kapsamda daha önce sadece 8 ülke için verilen yurt dışından turist getiren A grubu seyahat acentelerine

uçuş başı destek, tüm ülkelere genişletildi. Acenteler uçuş başı 6 bin dolar destek alıyor.

Yine aynı grup acentelere kredi garanti fonu teminatı ile 100 milyon TL'ye kadar kredi kullanımı imkânı sağlanıyor. Burada da ülke sayısı iki katına çıkartılmış durumda.

Turizm firmalarına verilmekte olan enerji desteğine ek olarak su, atık su ve katı atık bedellerinde de en düşük tarife geçildi. Aradaki fark hazineye karşılanıyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan tahsis edilmiş konaklama tesislerinin 2016 yılı kira bedelleri ödemeleri ertelendi ve taksitlendiriliyor.

Firmaların banka borçlarının yeniden yapılandırılmasına yönelik BDDK düzenlemesi ise Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Turizm patronlarına borçlarını yapılandırarak öteleme fırsatı sunuldu.

Tüm bunların karşısında turizm işçileri ne durumda? Onlara ise yine ücretsiz izin, işten çıkarma ve ağır koşullarda çalışma düştü. Bu yıl sektörde istihdam en az 140 bin kişi azaldı.

ANTALYA'DA
EKMEĞİNİN
DERDİNE
DÜŞMÜŞ İKİ İŞÇİ
İLE KONUŞTUK

'Acısı yine bizden çıkıyor anlayacağınız'

Turizm sektörünün yaşadığı ağır kriz ve turizm patronlarının dertleri ülke gündeminde önemli bir yer tutarken, sektörün emeğinden başka hiçbir zenginliği olmayan çalışanları, zorluklarla boğuşuyor. Antalya'da çalışan iki turizm işçisi ile söyleştik.

Sizi tanıyabilir miyiz?

Ben Meriç. Akdeniz Üniversitesi Turizm Fakültesi mezunuyum. Bir otelin resepsiyonunda çalışıyorum.

Benim adım Yasin. Ben de 9 Eylül Üniversitesi Turizm mezunuyum. 15 yıllık turizm işçisiyim. Ön büro departmanında çalışıyorum.

Çalışma koşullarınızdan başlayalım. Turizm işçilerinin genellikle kural dışı çalıştığı bilinir. Nasıl çalışıyorsunuz?

Yasin: Genelde sezonluk çalışırız. Turizmin yoğun olduğu bölgelerde bu süre 8-9 aydır. Tam zamanlı çalışsak bile ücretsiz izin dayatılır. En az 15 gün... Otellerin yüzde doksanı kışın kapanır. 4-6 ay arası çalışmazlar. Çalışanların iş akitleri askıya alınmıyor. Açık olan otellerde de personel sayısı azaltılır.

Bu yasal değil, nasıl yapıyorlar?

Yasin: İşe girerken ücretsiz izin onayı için kâğıt imzalatılıyor. Böylece ücretsiz izin yasal hale geliyor.

Meriç: Hep böyledir, kış ayları geldiğinde sezonluk işçilerin iş akdi askıya alınır. Onlar hiçbir sosyal haktan faydalanamaz. Sezonda tekrar işe başlaması gerekir. İnsanlar da mecbur kalıyor. 6 ay sonra tekrar iş bulamama korkusu yüzünden bunu kabul ediyorlar. Turizm işçilerinin büyük bölümü sezonda bir kenara ayırdığı parayla kışı geçirir.

Peki sürekli çalışanlar?

Meriç: Kadrolu diye adlandırılıyor onlar ve aslında kadrolu işçiler için de bir garanti yok. Turizmde en küçük krizde onlar da kapının önündedir. Fazla mesailer ödenmez. Maaşlarına zam yapılmaz. Az işçi çalıştırıp bütün işi onların sırtına yüklerler.

Yasin: Aslında tüm turizm işçileri için geçerli bu durum. İş güvencesi yok en başta. Fazla mesailer verilmez. Birikmiş izinler kesintiye uğrar. Ücretler asgari ücret civarındadır. Bölgeler arasında da farklılıklar var. Lüks otellerin bulunduğu bölgelerde ücretler daha yüksek olabiliyor.

Örneğin kat hizmetleri departmanında çalışanlar, meydancı dediğimiz temizlikçiler, garsonlar... Bunlara düşük

ücret verilir. Çünkü bahşiş alıyorlar.

Çalışma saatleriniz de uzun bildiğimiz kadarıyla...

Yasin: Ortalama 10-12 saattir çalışma süreleri. Haftanın 3-4 günü fazla mesai yapıyor

Meriç: Kimi zincir oteller var. Kurumsal altyapısı olan oteller bunlar. 8 saatlik çalışma süresini gözetiyorlar. Ama fazla mesai ücreti ödeyen otel ben bilmiyorum, hiç duymadım. Diyorlar ki yaptığın fazla mesailer sana izin olarak verelim. Yoğunluk olmadığı aylarda bu personel izine gönderiliyor. Böylece otel hem fazla mesai ücretinden hem de sezon dışı aylarda personelden kurtuluyor.

Peki örgütlülük, sendika?

Meriç: Turizm işçilerinin örgütlülüğü çok zayıf. Sendikalar var ama onların da sesleri çıkmıyor. Daha önce duyduk, büyük otellerde sendikalı olan yerler vardı. Aynı zamanda sendikalı olmak istedikleri için kapı önüne konulanları duyuyorduk. Bunlar tedirginlik yaratıyor sektörde. Kimse işinden olmak istemiyor. İnsanlar sendikalı olmaya çekiniyor. Turizmde çalışabilmek için bir

uzmanlık gerekmediğinden işçi sirkülasyonu da çok fazla. Bütün bunlar sendikal örgütlenme için büyük engel.

Siz Antalya'da çalışıyorsunuz. Özellikle Rusya ile yaşanan krizin turizm sektörünü vurduğu söyleniyor. Ama bu hep patron cephesinden konuşuldu. Sizi nasıl etkiledi bu kriz?

Yasin: En başta işçi alımı durdu. İş akdi askıda olup işe çağrılmayan işçiler var. Eski dar kadroyla devam ediyor genelde oteller. Bir de yeni işçi alacaklarsa İŞKUR programı üzerinden alıyorlar.

Neden buna yöneldi patronlar?

Yasin: Burada patrona yük yok çünkü. Maaşı İŞKUR ödüyor, sigortası aynı şekilde. Birçok otel elemanlarını istifa ettirip bu yolla tekrar işe aldı.

Meriç: Kriz asıl bizi vurdu. Patronlar kriz olduğunda giderlerini azaltır. Bunun da ilk yolu işçinin maaşına göz dikmek. Ya ücretsiz izine gönderiyorlar ya da işten çıkarıyorlar. Bütün işi kalan az sayıda işçiye yıkıyor. Böylece büyük tasarruf ediyorlar. Çalıştığımız otel bizi işten çıkardı son krizde. Sonra yeniden iş bulabildim, şanslı sayılırım. İşsizlik parası için de başvurmuştum. Ama her işsiz kalana maaş vermiyorlar. Özellikle sezonluk çalışan birinin bu maaşı alma şansı yok. Belirli bir süre çalışmış olma koşulu var biliyorsunuz.

Darbe girişimi sonrası sektörün daha da kötüye gideceği söyleniyor. Ne dersiniz?

Yasin: Havalimanı saldırısı ve darbe sonrası turizm iyice durdu. Pazarın genelde yüzde 90'ı Rusya ağırlıklıydı. Daha çok iç piyasaya yöneldiler. Benim çalıştığım otel kapandı. Açık olsaydı yüzde 15-20 doluluk oranıyla çalışırdı. Bölgesel olarak da farklılıklar var. Örneğin Kemer bölgesi Rus pazarıyla çalışır. Orada durum kötü. Belek ise farklı ülkelerden turist aldığı için görece daha iyi. Acısı yine bizden çıkıyor anlayacağınız.

Bir turizm işçisi olarak geleceği nasıl görüyorsunuz?

Meriç: Açıkçası göremiyorum. Ülkede ciddi bir güvenlik problemi var. Turistlere güven vermeyi bırakın biz bile sokağa çıktığımızda tedirgin oluyoruz. Hiçbirimizin can güvenliği yok. Kendi güvenliğinizi sağlayamadığımız yerde dışarıdan gelenlere ne sağlayabilirsiniz? Bu yüzden turizmin geleceğini iyi görmüyorum.

Teşekkürler.

DÜNYA KOMÜNİSTLERİ TÜRKİYE'Yİ DEĞERLENDİRDİ

Baş şüpheli emperyalizm

FARKLI ÜLKELERDEN KOMÜNİST PARTİLERİN ÜLKEMİZDE YAŞANAN GELİŞMELERE BAKIŞI, 'DIŞARIDAN' VE EMPERYALİZMİN BÜTÜNLÜĞÜNÜ KAVRAYAN BİR ANLAYIŞIN YARARLARINI DA GÖSTERİYOR. KOMÜNİST PARTİLER, GÜNDELİK HAYHUYUN DIŞINDAN VE DÜNYA ÖLÇEĞİNDEN HAREKET ETTİKLERİ ÖLÇÜDE ÜLKEMİZDE YAŞANANLARI, TÜRKİYELİ YORUMCULARDAN DAHA DOĞRU OLARAK TAHLİL EDEBİLİYORLAR.

Sosyalizm ve Özgürlük Partisi (PSL), ABD

PSL (ABD): TÜRKİYE, CIA DESTEKLİ KANLI DARBELERLE ONYILLARDIR HALKIN DEMOKRASİ VE ÖZGÜRLÜK TALEBİNİN BASTIRILDIĞI BİR ÜLKEDİR. NATO'NUN 'DOĞU KARAKOLU' TÜRKİYE'YE MÜDAHALE ETME KONUSUNDA ABD'NİN TÜM TEŞEBBÜSLERİNİ REDDETMEK SON DERECE ÖNEMLİDİR.

PSL, Türkiye'de son yıllarda yaşananları özetlediği açıklamasında, darbe girişiminin başat gücü olan Gülen hareketinin uzun yıllardır CIA ile ortak faaliyetler içinde olduğunu ve darbe gecesinde Obama yönetiminin darbe girişiminin başarısız olduğuna emin olana kadar açıklama yapmaktan kaçındığının altını çizdi. ABD yönetiminin darbe gecesini yaptığı "demokratik olarak seçilmiş hükümetin yanında" olduğunu ifade eden açıklamasını eleştiren PSL, AKP rejiminin de darbe girişiminde bulunanların da demokrasi savunucusu olduğunu söylemenin insafsızca bir ironiden öteye geç-

meyeceğini vurguladı. Açıklamasında, "Şimdi AKP, bastırılan darbe girişimini, demokrasiyi savunmak bahanesiyle gerici tabanını sokaklara sürmek için kullanıyor" ifadesine yer veren PSL, 3 ay

Party for
Socialism &
Liberation

sürelili OHAL döneminde AKP'nin baskı politikasını ne derece ileri taşıyacağını belirsiz olduğunu belirtti. AKP hükümetinin Suriye'de Esad'a karşı savaşan dinci terör örgütlerinin ana destekçisi olduğunu, IŞİD ve onun öncülü olan örgütlere sınırlarını açtığını ifade eden PSL, açıklamasını şu sözlerle sonlandırdı: "CIA destekli kanlı darbelerle on yıllardır halkın demokrasi ve özgürlük talebinin bastırıldığı bir ülkeye, NATO'nun 'doğu karakolu' Türkiye'ye müdahale etme konusunda ABD'nin tüm teşebbüslerini reddetmek son derece önemlidir. Sosyalizm ve Özgürlük Partisi, gerginlik artarken ve durum giderek daha tehlikeli bir hal alırken, ülkelerinde sağcı ve emperyalizm destekçisi, Erdoğan ve AKP ya da benzer bir başka öznenin tahakkümüne karşı mücadele eden Türkiyeli yoldaşlarının yanındadır."

Yunanistan Komünist Partisi (KKE), Yunanistan

KKE (YUNANİSTAN): BUGÜN HALKLARIN KENDİ BAĞIMSIZ KİTLE HAREKETİNİ YARATMASI, KAPİTALİST TAHAKKÜMÜ YENE BİLMEK İÇİN HER ALANDA MÜCADELE ETMESİ, EMPERYALİST İŞBİRLİKLERİNİN SONA ERDİRİLMESİ BİR GEREKLİLİKTİR.

KKE, Türkiye'deki darbe girişimini burjuvazinin çeşitli unsurları arasındaki iç çelişkilerin ve güçlü kapitalist devletlerin doğrudan müdahalesi ile Suriye, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz coğrafyasındaki uluslararası rekabete doğrudan içkin olan çeşitli iktidar odakları arasındaki farklılıkların derinleşmesinin bir sonucu olarak yorumladı. Türkiye'nin her zaman sermaye sınıfının çıkarlarını gözetmek ve bölgedeki gücünü artırmak için bu rekabete ortak olduğunu belirten KKE, Türkiye'nin müttefiki olduğu ABD ve NATO ile birlikte yürüttüğü askeri operasyonlara ve İŞİD ile olan ilişkisine vurgu yaptı.

KKE, açıklamasında darbe girişiminde bulunanların hangi çevreler olduğunu, ne amaçla bu girişimde bulduklarının, sözde Kemalistlerin, Gülen hareketinin, ABD'nin ve NATO'nun bu tablodaki yerinin, Türk ordusunun durumunun, muhtemel anlaşmaların ve verilen ödümlerin değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. ABD'nin darbe sonrası tutumunun ve Türkiye hükümetinin darbe öncesinde Rusya ve İsrail ile ilişkileri normalleştirme hamlelerinin dikkate alınması gerekti-

ğini ifade eden KKE, durumun hiçbir şekilde Türkiye ve bölge halklarının çıkarına olmadığını vurguladı.

Türkiye'de demokrasinin restorasyonu veya Erdoğan'ın halka daha fazla sosyal hak ve siyasi özgürlük tanınması konusunda 'gereken mesajı aldığına' ilişkin yorumların anlamsızlığına değinen KKE, bu beklentilerin darbeyi takip eden günlerde boşa çıktığını, AKP'nin halk düşmanı hamlelerini artırdığını vurguladı. Türkiye'de yaşananların, emperyalist merkezler arasındaki kızırgan rekabetin öngör-

lemeyen sonuçlarının bir tezahürü olduğunu ifade eden KKE, Yunanistan sermaye sınıfının emperyalist planlarına müdahil olduğu ve son NATO Zirvesi'nde alınan tehlikeli kararları desteklediği için SYRIZA-ANEL hükümetinin de yaşananlardan bir ölçüde sorumlu olduğunu altını çizdi. Bugün halkların kendi bağımsız kitle hareketini yaratması, kapitalist ta-

hakkümü yenebilmek için her alanda mücadele etmesi, emperyalist işbirliklerinin sona erdirilmesi gerektiğini belirten KKE, "bu çok zorlu ancak benzersiz şekilde umut veren mücadelede" Komünist Parti'ye, Türkiye halkına ve işçi sınıfına dayanışma duygularını ilettili.

İspanyol Halklarının Komünist Partisi (PCPE), İspanya

PCPE (İSPANYA): YAŞANANLAR, ORTADOĞU VE AVRASYA KORİDORUNDAKİ FARKLI EMPERYALİST EMELLER VE SÖZ KONUSU EMPERYALİST ODAKLAR ARASINDAKİ ÇELİŞKİLERLE ŞEKİLLENEN JEOPOLİTİK DURUMUN BİR SONUCUDUR.

PCPE, Avrupa Birliği'nin dört ay önce Türkiye hükümetiyle Suriyeli mülteciler konusunda bir anlaşma imzaladığını, Türkiye'yi 'güvenli bir ülke' olarak tanımladığını, ancak bu 'güvenli ülkede' bir askeri darbe girişimi yaşandığını ve bu durumda yüzbinlerce çaresiz mültecinin kaderinin belirlenmesinde AB'nin suçu ve sorumluluğu olduğunu vurguladı. PCPE, bu askeri darbe girişiminin, Türkiye'deki yönetici sınıflar içindeki farklı kesimlerin iç çatışmalarını ortaya koyduğunu, Ortadoğu ve Avrasya koridorundaki farklı emperyalist emeller ile bu emperyalist odaklar arasındaki çelişkilerin yarattığı jeopolitik durumun bir sonucu olduğunu vurguladı. "Bu em-

peryalist emellerin en belirleyici olanı askeri hâkimiyet stratejileri ve ham madde kontrolüdür" yorumunda bulunan PCPE, askeri darbenin, AB, ABD ve Rusya gibi başat güçlerin karşı karşıya gelişi ile ilgili olduğunu, emperyalizmin uzun yıllardan beri bu coğrafyada her tür saldırıda bulunduğunu ifade etti. PCPE, on yıllardır süren emperyalist müdahale sonucunda bugün ülkelerin çoğunun ciddi iç krizlerle karşı karşıya kaldığını, silahlı çatışmalara sahne olduğunu belirtti. Türkiye'nin NATO üyesi olduğuna, NATO ülkelerinde askeri yapılanmanın

hukuk düzlemine uygun, demokratik bir çerçevede oluşturulmadığına ve NATO'nun, büyük güçlerin ve kapitalist tekellerin rehberliğinde hareket eden, temel demokratik hukuka saygısı olmayan emperyalist bir yapı olduğuna dikkat çekti. AKP hükümetinin sermaye diktatörlüğünden başka bir şey olmadığını, emperyalist güçlerin müdahalelerine ve bu emperyalist güçlerin kendi iç çelişkilerine açık olduğunu vurguladı. PCPE, darbe girişimi sonrasında artan tarafaşmaya ilişkin şu açıklamada bulundu: "Türkiye işçi sınıfı sermaye diktatörlüğünün iki temsilcisi arasında seçim yapmak zorunda değildir. Her iki taraf da işçi sınıfının çıkarına değildir. Türkiye işçi sınıfı kendi kurtuluşu için mücadele etmeli, Türkiye'de sosyalist toplumu inşa etmek için emekçilerin siyasi iktidarını kurmalıdır."

Darbe ve demokrasi

PARLAMENTO SEÇİMLERİNİN, 'DEMOKRATİK' DEVLET AYGITININ VE HUKUKUN VARLIĞI, İÇİNDE YAŞADIĞIMIZ SİYASAL DÜZENİN BİR 'DİKTATÖRLÜK' OLMASINA ENGEL OLMUYOR.

Erdoğan'ın 'sivil bir darbe' ile başa geçmiş bir diktatör olabileceğini düşünenler aslında zenginlerin parlamenter demokrasisinin Erdoğan varken de yokken de bir burjuva diktatörlüğü olduğunu un-utmamalı. Bu diktatörlüğün 'tiranlar' aracılığıyla uygulandığı, tiranlarla mücadelenin sınıf diktatörlüğü ile mücadele etmenin bir parçası olduğunu da...

Bugünlerde 15 Temmuz darbesinin alternatifi olarak demokrasi ortak paydasının altı çiziliyor: "Egemenliğin kayıtsız şartsız sahibi milletin iradesi ancak sandıkta tecelli edebilir. Sandıkla gelmiş bir iktidara yönelik bu kanlı kalkışmada bulunanlar demokrasiye yönelik en büyük günahı işlemişlerdir. Millet kendi seçtiği yöneticilerini ancak kendisi ve yine sandıkla götürebilir. İçinde yaşadığımız toplumda siyasi iktidarın değişimine yönelik yegâne meşru yol budur."

Her şey görüldüğü gibi olsaydı, bilime gerek olmazdı diyor Marx. Bilim hem görünmeyen, anlaşılmayanın açığa çıkartılması çabasıdır, hem de toplumsal nedenlerin sonucu olarak oluşan çarpık görünümün düzeltilmesini amaçlar.

DEMOKRASİ DE BİR DİKTATÖRLÜKTÜR

Demokrasi sınıflara bölünmüş bir toplumda evrensel, herkese eşit dağılan özgürlükler ve haklar anlamına nasıl gelebilir ki? Demokrasi bir yönetim biçimidir ve yönetme fiilinin kendisi aralarında sömürme ve ezme ilişkisi bulunan sınıfların varlığına işaret eder. Demokrasi sınıflı toplumda egemen sınıfların egemenliklerinin organizasyonudur. Burjuvazinin egemen olduğu bir toplumda demokrasi burjuva demokrasidir. Bu hem burjuvaların belirlenimi altında kurulduğu için hem de burjuvaların belirlemeye devam etmesine yönelik olduğu için böyledir. Dolayısıyla bir sınıfın toplumun bütünü üzerinde egemenliğini kurma organizasyonu olarak burjuva demokrasisi, toplumsal yaşamı düzenleyen çeşitli kurumlar ve bu kurumları ayakta tutan burjuva ideolojisinden başka bir şey değildir.

Çok somut aslında: Bir yönetim biçimi olarak parlamenter demokrasi parası olanla olmayanı, üretim araçlarına sahip olanlarla bunlardan yoksun olanları, fabrikaları, toprağı, tekniğı, teknolojiyi mülk edinenlerle elinde geçim aracı olarak yalnız-

ca emek gücünü bulunduranları sandık başında "eşitler."

Oysa, sandığa gidilen ana kadar eşit olmayanların, sandık başında eşitlenmesi mümkün değildir. Bu bir yanılsamadır. Parası olanın kuralı koyduğu, seçim kampanyaları ile yönetme gücüyle "seçmeni" şekillendirdiği bir seçimde aslında tüm yapılan burjuvaların iktidarına bir de "sandık" eliyle dokunulmazlık kazandırılmasıdır.

Peki düzenli olarak halkın karşısına konan sandıkların hiçbir önemi yok mudur? Birkaç yılda bir çalıştırılan bu mekanizma temelde bir yanılsamadır. Büyük çoğunluğu "yönetilen" emekçilerden oluşan seçmenler, kendilerini hangi adayın yöneteceğini seçmekten ibaret bir çemberin dışına çıkamayacaklardır. Oy davranışının kendisi bile parayla organize edilen propaganda kampanyalarının, büyük medyanın, kamuoyunu şekillendirmek için ustalıklı kullanılan bin bir çeşit enstrümanın, açık veya örtülü tehditlerin baskısı altında belirlenir. Bu enstrümanların arasında ille bizdeki gibi yüzde onluk bir barajın bulunması da gerekli değildir. Ama egemen güçler ne kadar güçlülerse seçim sistemini kendileri açısından o kadar güvenli hale getireceklerdir. Parlamentoda yüksek çıkan ve topluma yayılan bir çatlak sesin şekillenmesi karşısında, 1960'ların ikinci yarısından başlayarak seçim sistemiyle oynanıp durulması Türkiye'ye özgü bir sapma değildi. Eğer bunu sapma sayacaksak, ABD'deki iki partili sistemi, İngiltere'de işçilerin oylarının geleneksel olarak belli bir düzen partisine demir-

lenmesini, Fransa'da iki türlü sistemin başı çeken düzen partilerini ayrıcalıklı adresler haline getirmesini vs daha küçük sapmalar sayamayız.

Dolayısıyla burjuva demokrasilerinde seçimler, halkın kendi kendini yönetimini sağlamaz, katılım ile gelen bir toplumsal rızayı, kabulü üretirler. Bütün yurttaşların oylarıyla ortaya çıkan ulusal parlamentoların birinci işlevi yasa üretmek değil, egemen sınıf için meşruiyet üretmektir. İşte burjuva parlamentarizminde sandığın kutsallığı buradan gelir. Seçimle oluşan iktidarlar esas, diğer rejimler "ara" ya da "arızı" sayılır.

Kapitalizm koşullarında parlamenter demokrasi "olağan" yönetim biçimi sayılıyor. Bunun genel oy hakkının tanınmadığı çağlara göre bir ilerleme olduğu açıktır. Genel oy yoksa iktidar tanım gereği ayrıcalıklı bir sınıfın temsilcilerinin tanrısal veya doğal hakkı demektir. Burjuvazi eski egemen sınıfların yerini alırken, emekçilerin "sahiplerine" hukuken de bağımlı olmaları durumuna son verdi ve kapitalizm sömürülerek çalışmayı ekonomi dışı zora dayandırmak yerine, bu anlamda "özgür karar" konusu haline getirdi. Bu özgürlüğü, çalışmamak doğrultusunda kullanacak bir emekçi yaşama hakkını teslim edecekmiş, ne gam! Burjuva demokrasisi burjuva egemenliğinin ön koşulu olarak doğdu!

Burjuvazi bu görece özgürleştirme sayesinde geniş emekçi yığınların gücünü arkasına aldı ve düzenini kurdu. Ancak bu özgürlüğün gerçek durumu tepetaklak sunduğu unutulmamalıdır.

Burjuva demokratları veya burjuva demokrasisini idealize eden düzen savunucuları olağan ve olağan dışı yönetim biçimlerini birbirinin tam karşısına yerleştirirler. Oysa Nazi Partisi Almanya'da

seçimle iktidara gelebilmiştir.

Bizde burjuva anlamda demokrasi- nin inkârı olduğundan kuşku duyama- yacağımız 12 Eylül askeri diktatörlüğü baskıcı anayasasını halk oylamasından geçirmişti. AKP de seçimle iktidar olma- dı mı?

Gerçekten öyle mi peki?

12 Eylül Anayasası'nın alternatifi var mıydı? Seçmenler bu anayasayı reddet- me yoluna girseler yerine ne koyabi- lirlerdi ki? AKP bir ekonomik ve siyasi krizin ardından emperyalist merkezlerin icazetiyle, büyük medyanın "değiştiren" güvencesiyle, kitlelerdeki kriz korkusu- nun ilacı sayılan istikrarın temsilcisi ilan edilerek, din duygularını okşayarak oy almadı mı? Bunların her biri ve tamamı gerçek durumun tersyüz edilmesi değil miydi?

Ancak olağan sayılmanın koşulu oydu! Parlamento'ya müdahale edil- diğindeyse olağanın dışına çıkmış olunmaktadır.

Savaşın barbarlara uygarlık götürme- nin yolu olduğunu propaganda etmek, işsizliğin kapitalistlerin kâr hırsının değil, göçmenlerin yarattığı bir bela ol- duğu yalanını yaymak, insanın ne yapsa ne etse tanrının çizdiği kaderin dışına çıkamayacağına toplumu inandırmak... Bunlar sömürü sisteminin demokrasi- sinde "olağan"dır...

DARBEME HAYIR, DÜZENE EVET Mİ?

Bu durum emekçileri elbette oy hakkı ve parlamentonun var olup olma- ması seçenekleri karşısında kayıtsızlığa itemez. Bunların bulunmadığı açık diktatörlükler emekçiler için "hakkını arama"yı tümünden gayri meşru kabul etmek anlamına gelecektir çünkü. Ancak öte yandan oy hakkı ve parlamento, sömürünün hüküm sürdüğü bir düzenin yine de bir sınıfın diktatörlüğü olduğu gerçeğini değiştirmeye kadir değildir.

Kaldı ki, düzenin sahipleri kendi demokratik sistemlerini yine kendileri gözden çıkartmaktan geri durmamak- tadırlar. Hak kavramının kapısının tümünden kapanmaması için işçi sınıfı ve sömürülenler demokrasiye sahip çıkadursunlar, egemenler çıkarları gerektirdiğinde hak kavramını pratikte hükümsüz kılacak önlemleri alırlar. Bu önlemler kimi zaman olağanüstü hal olur, kimi zaman özelleştirme, taşeron- laştırma, örgütlenmenin önüne çıkarılan engeller veya dinsel kaynaklı bir boyun eğme ideolojisi...

Bugün Türkiye'de "darbeye karşı de- mokrasi" ortak paydası düzen partilerini yan yana getiriyor. Toplum 15 Tem-

muz'un arifesine fit olmaya çağırılıyor.

Neden işçi sınıfı sömürünün deva- mına rıza gösterecekmiş? Neden dinci faşizmin bir varyantı ülkeyi yönetilemez hale düşürdü diye, dinci faşizmin şu veya bu başka düzen akımıyla sentez- lenip ülkenin yönetilir hale gelmesinin tercih edilmesi gerekiyor? Sömürü düzeni yönetilebildiğinde işçi sınıfının ve emekçi halkın daha iyi koşullara kavuşacağına neden inanalım?

Gerçek şu ki; kapitalist sömürü düzeni olağan ve olağandışının, demok- ratik olanla demokratik olmayanın iç içe girdiği bir sistemdir. İşsizliğin, eğitim ve sağlığa ancak parayla erişilebilirliğin ka- nıksandığı, emekçilerin elinden ancak şu veya bu burjuva partisine biat etmenin geleceği bir durumla karşı karşıyayız. Burjuva egemenliğinde en koyu faşizmle en ileri demokrasi geçişkendir.

Düzeni değiştirmek, sömürüye son vermek... Arzulanan ve doğru olan buysa, özgürlüğü ve emeğinin hakkını arayanlar için tutarlı ve gerçekçi olan başka bir "şey" olamaz mı? Olup biteni mevcut koşullar altında tersyüz edilmiş haliyle değil, tarihsel bir bakış açısıyla görmeyi sağlayan bir mücadele mümkün değil midir?

Emekçiler düzenin koşullarının kafa karıştırıcı, gerçekliği olduğu gibi görmeyi olanaksızlaştırıcı basıncından bir çırpıda, sihirli bir elin değmesiyle, bir kurtarıcının veya aydınlaticının parmak şıklatmasıyla kurtulamazlar. Emekçiler tepetaklak dünyayı ayakları üstüne ancak mücadele içinde çevirebi- lirler. Çıkarlarının ve hakikatin ayırıcına ancak mücadele ederken ulaşabilirler. Durdukları yerde emekçiler, belki, biri diğerinden daha gerici olabilen darbeci- ler ile "demokratlar"ın arasında, tercih hakkına sahip olabileceklerdir. Yalnızca mücadele eden, mücadelenin gereği ola- rak örgütlenen, bu örgütlenme sırasında kendi öncülerıyla buluşan bir işçi sınıfı eşit, adil bir dünyanın kurulabileceğinin bilincine erebilecektir.

Komünistler darbeye karşı dururlar. Ama karşı duruşun üstüne yalan bir öz- gürlüğün, kendisi de basbayağı bir sınıf diktatörlüğü olan burjuva demokrasi- nin dikilmesi için değil.

Komünistler gerici iktidarları teşhir ederler. Ama onların yerini daha sakin, huzurlu bir başka "demokratik" dikta- törlüğün alması için değil.

Komünistler, halkın kendi kendini yönetmesi için, sosyalist demokrasi için toplumun sınıflara bölünmüşlüğü ortadan kalkması gerektiğini bilirler ve sınıfları ortadan kaldırmak için mücade- le ederler.

Darbenin arkasındaki patronlar kim?

Özgür Şen

TÜSİAD'ın ABD, Almanya, Fransa ve İngiltere'de yayın- ladığı metin kendilerince bir zafer ilanidir. Patronlar 15 Temmuz sürecine ağırlıklarını koyduklarını bu bildiriyle duyurmaları gereken yere duyurdular. Buradayız mesa- jını verdiler.

Darbe gecesi yaşananlar önemli elbette, ama daha önem- lisi Türkiye sermaye sınıfının darbe öncesi ve sonrasında ne yaptıdır.

Türkiyeli patronlar darbe girişimini öncesinde engelleyecek en ufak bir girişimde bulunmadılar. Tıpkı ABD'nin liderliğin- deki Batı kampının yaptığı gibi... Türkiye'de darbe ve iç savaş senaryoları tartışılırken hiç ses çıkartmamak ve açıkça kazana- nın yanında olacağını belli etmek teşviğin dik alasıdır. Darbe başarılı olsaydı Türkiye'nin geleneksel sermaye sınıfının üç aşığı beş yukarı aynı içerikte bir mesajı, bu defa usturuplu bir şekilde darbeyi öven sözcüklerle yayınlayacağından kimsenin şüphesi olmasın.

Çünkü bu darbeyi istediler ve şimdi sonuçlarından mem- nunlar.

Endişeleri yok mu? Elbette var. Erdoğan gibi onlar açısın- dan güvenilmez bir aktörün varlığında tersi mümkün mü? Erdoğan'ın tekrar bir çılgınlık yapmasından, mesela ABD'yle olan hali hazırdaki gerilimin kontrolsüz bir yere gitmesinden tedirginlik duyuyorlardır. Ancak Türkiye kapitalizminin yapısal yönelimlerine ve kendi güçlerine de güveniyorlardı.

Dahası, buna benzer endişeleri hafifletecek başka bir husus var. Türkiye sermaye sınıfı yenisi ve eskisiyle muazzam bir uyumla hareket ediyor. AKP döneminde değişen Türkiye bur- juvazisinin iç yapısı artık bir olgunluğa ulaşmış durumda. Yeni yapıyı kabullenen sınıf bu yapıyla hareket etmeyi de öğrendi.

Sermaye sınıfının AKP'li gibi görünen unsurları sınıfın içinde bir gerilim kaynağı değil, tam tersine patronların bir bütün ola- rak çıkarlarının Erdoğan ve AKP nezdinde temsil edilmesinin bir aracı artık.

Düzen siyasetinde darbe sonrası gözlenen mutabakatın asıl kaynağı da patronlar arasındaki işte bu uzlaşma. Malum uzlaşma da aslında dün gerçekleşmedi. Davutoğlu'nun tasfiye edilip koltuğun piyasadan gelen Binali Yıldırım'a verilmesi Çalık ve Ülker ile Koç ve Sabancı'nın birbirleriyle yakın mesai yürüttüğünün ispatıydı. Rusya ve İsrail hamlelerinde sermaye sınıfının doğrudan müdahalesi ve somut desteği de yine bu uzlaşma sayesinde gerçekleşti.

Bu süreçte bir darbe riskini göze almalarının da makul bir gerekçesi vardı. Darbe başarılı olsa ve Erdoğan gönderilse, Cemaat'in Türkiye'deki ekonomik ağırlığı elbette artardı, an- cak bu durumda dahi dengelerle fazla oynanmayacağına ga- rantisi Cemaat'in piyasalara ve başta ABD olmak üzere Batılı merkezlere olan sadakatiydi. Onlar açısından görevini tamamlamış bir Erdoğan'dan kurtulmaktan da kimse şikayet etmezdi.

Şimdi patronlar için, teşvik ettikleri darbe girişiminin ken- disinin bir araca dönüştürülüp daha net mesajlar vermenin tam vakti. Türkiye sermayesinin Batıya ve piyasalara bağlılık yemini ederken laiklikten değil farklılıklara saygı ve uzlaşma kültüründen söz etmesi AKP Türkiye'si'nin en özlü ifadesi olsa gerek. AKP Türkiye'si sermaye sınıfının bu şekilde kodlanmış iç mutabakatıyla yoluna devam edecek. Tabii sayet başarabilir- lerse...

Çünkü bu uzlaşmanın varlığı somut olarak uzlaşmanın hayata geçmesini sağlamıyor. Mesela, Erdoğan hakkında endi- şeleri giderecek olguların varlığı Erdoğan'ı tek başına kontrol altına almaya yetmez. Ya da bu uzlaşma Türkiye kapitaliz- minin siyasi, ideolojik ve iktisadi kriz dinamiklerini çözmeyi garanti etmez. Ancak solun ve işçi sınıfının bir taraf olarak tabloya müdahale edemediği durumda bu uzlaşma Erdoğanlı veya Erdoğansız, krizlerine rağmen, öyle ya da böyle yol alır ve düzenin içinden çözüm üretmeye devam eder. Bu tabloda uzlaşmanın düzenin iç sorunları nedeniyle bozulması dahi bizi kurtarmaz...

Okuma Önerileri

- C. Hekimoğlu, "Burjuva Demokrasi: Nereye Kadar?", *Gelenek 5.Sayı, Mart 1987*
- K. Marx, **Fransa'da Sınıf Mücadeleleri 1848-1850**, *Yazılama yayınları.*
- K. Marx, **Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i**, *Yazılama yayınları.*
- K.Marx ve F.Engels, **Gotha ve Erfurt Programlarının Eleştirisi**, *Sol yayınları*

"El sueño de la razón produce monstruos" Francisco Goya

Aklın uykusu canavarlar doğurur

Aklınız açık olsun...

